



VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IV. évfolyam 9. szám

<http://www.szikszi.hu/isk/gellert/>

1997. szeptember

ENDRŐDRŐL A HOLTAK IS ELVÁNDOROLNAK

Tövisháti sírfeltárások az endrődi határban

A Munkácsy Múzeum régésze Nikolin Edit szakmai vezetésével az Endrődi határban Tövisháton, július 15.-én nitelesítő ásások kezdődtek. Történt ugyanis, hogy amikor ezen a részen a csatornát építették, akkor a földgépek emberi csontokat hoztak a felszínre. Sokan tudtak erről, de egyvalakit nem hagyott nyugodni a leletek sorsa. Gellai István, aki tősgyökeres endrődi, és érdekli is a régészet és a múlt iránt, állandóan kereste a lehetőséget, hogy meggyőződhessenek arról, amit feltételeztek, vagyis, hogy a régi idők újabb temetkezési helye került felszínre. Ilyen előzmények után adott megbízást és némi anyagi segítséget a békéscsabai múzeum, a Vízművek, és a helyi Önkormányzat. Az ásások fizikai munkáiban részt vettek a Kocsorhegyi Életnevelő Tábor

fiataljai. Árkus Péter vezető tanár irányításával, akinek szakmája szintén régész, valamint azok a nevelő tanárok, akik a táborban folyó munkában részt vesznek. Két hét alatt - a sok eső ellenére - 4 sír teljesen feltárássá került. Már is igazolva láthatjuk a feltételezést, miszerint egy temetkezési hely volt itt Tövisháton, mert a sírok egymástól azonos távolságra szabályos sorban követik egymást. A csontok teljes egészében megmaradtak. A szakemberek véleménye első látásra, hogy a leletek honfoglalás előtti korból népvándorlás-korabeliek, kb. 1500 évesek. Természetesen ezt majd vizsgálatok és elemzések fogják megerősíteni. Szinte bizonyos, hogy az egyik sírban egy idősebb nő nyugszik, mert mellette találtak egy díszített orsógombot, amit a nők használtak. A másik

dolat, hogy Endrődről nemcsak az élő lelkek, hanem a holtak is elvándorolnak, igaz az utóbbiak nem saját akaratukból, sőt még csak nem is kényszerből teszik ezt. Jó lenne ha az illetékesek (sajnos nem tudom pontosan hogy kik azok) elgondolkoznának azon, hogy ezt a területet, és biztosan van még több is, védetté kellene nyilvánítani, vagy valami más módon biztosítani, hogy ezek a felbecsülhetetlen értékek ne kerüljenek megsemmisítésre, hanem inkább feltárássá. Tisztában vagyok azzal, hogy a jelen feladatai is nagyok, nyomasztóak, szinte semmire sincs elég pénz. de vannak dolgok, amik mellett nem lehet közömbösen elmenni, vagy ha ezt tesszük, helyrehozhatatlan hibát, bűnt követünk el, amit az utókor tőlünk jogosan kér majd számon.



három sírban nyugvó csontok azonosításra várnak. Az egyik sírban egy 150 cm magas a másikban egy közel 170 cm magas ember került eltemetésre. Ezekből a sírokból semmi más tárgy nem került felszínre, így ebből arra is lehet következtetni, hogy a temető szélén kezdődtek el a mostani ásások, és ide feltételezően a szegényebbek kerültek temetésre. A negyedik sír feltárásnál azonban már gyöngyöket és hajkarikákat is találtak, amelyek arra engednek következtetni, hogy egy fiatal lány csontjai kerültek ki. Mivel abban a korban zárt családi körben temetkeztek, feltételezhető, hogy a most feltárt négy sírban nyugvók egy családhoz tartoztak.

A helyszínen látva a sírokat, többünkben megfogalmazódott az az elképzelés, hogy milyen csodálatos dolog lenne, ha ezek a feltárt sírok itt maradhatnának a helyszínen, és egy szabadtéri múzeum keretében lehetne megmutatni azoknak, akiket érdekel. És sokan vannak ilyenek nemcsak a helyben lakók között! Sajnálattal adom közre a hírt, hogy mire ezt a cikket olvasni fogják, a csontok már rég elkerültek Endrődről, felszedték és bevitték őket a békéscsabai múzeumba. Szerettem volna én személy szerint elérni azt, hogy legalább addig maradjanak a helyszínen, amíg össze (1 hónap múlva) elkezdődik a tanítás az iskolákban, és legalább a mi tanulóink láthatták volna a maga valóságában a feltárt sírokat. Teljesen más élményt jelentett volna, mint majd valamikor, valahoi látni, ha egyáltalán kiállításra kerül. Sajnos nem ez az első lelet, ami előkerült Endrődről, és el is került onnan, és soha többé nem jelezték, hogy hol találták, ha egyáltalán kiállították. Önkéntelenül is felvetődött az a keserű gon-

dolat, hogy Endrődről nemcsak az élő lelkek, hanem a holtak is elvándorolnak, igaz az utóbbiak nem saját akaratukból, sőt még csak nem is kényszerből teszik ezt. Jó lenne ha az illetékesek (sajnos nem tudom pontosan hogy kik azok) elgondolkoznának azon, hogy ezt a területet, és biztosan van még több is, védetté kellene nyilvánítani, vagy valami más módon biztosítani, hogy ezek a felbecsülhetetlen értékek ne kerüljenek megsemmisítésre, hanem inkább feltárássá. Tisztában vagyok azzal, hogy a jelen feladatai is nagyok, nyomasztóak, szinte semmire sincs elég pénz. de vannak dolgok, amik mellett nem lehet közömbösen elmenni, vagy ha ezt tesszük, helyrehozhatatlan hibát, bűnt követünk el, amit az utókor tőlünk jogosan kér majd számon.

A feltárással résztvevőkkel elbeszélgettem, akik, mint már korábban írtam, az Életnevelő tábor tagjai, valamint az éppen ügyeletes nevelőtanárnő Valuska Lajos. A tanár úr éppen kihozta a 4 éves kislányát, feleségét, akinek karján ült a néhány hónapos kisbabájuk is. Valuska tanár úr elmondta, hogy a táborban semmi extra feladat megoldását nem tűzték ki célul, nem erre vállalkoztak, hanem arra, hogy a gyerekekkel megismertessék a hétköznapi minden feladatát, szokásait, így ő inkább "pótapának" tartja magát, és ugyanígy gondolkodik rajta kívül még a többi nevelő tanár, Szarka Zsolt, Molnár Albert, és Fűrj József is. Ezeket a gyerekeket is szeretnék úgy elindítani az életbe, mint a többi, családban felnövőt, hogy ha úgy adódik, legyen nekik felnőtt korban is lehetőségük egy-egy probléma megbeszélésére kihez fordulniuk.

Megkérdeztük az ott dolgozó fiúkat, hogy hogy érzik magukat Kocsorhegyen hiszen korábban a fővárosban éltek. Elmondták, hogy tanulnak és dolgoznak, és többen el tudják képzelni, hogy vidéken éljenek. Legnehezebben a nagy sarat szokták meg, ez korábban ismeretlen volt számukra, de ez is meg lehet szokni, mondták, és van sok minden más jó dolog, ami ezt ellensúlyozza. Békási Attila bórdiszmuves szakmát tanult a 617-es iskolában. Garai Gábor kereskedő szakmát szeretne tanulni, és Kratochwill Laci pedig a számítástechnikát szeretné megtanulni. A kubiikus munka közben szólítottuk meg a következő fiatalembert, akiről kiderült, hogy ő nem a tábor lakója, hanem az ELTE szociális munkás szakán tanul, és eljött ide, hogy élőben lássa és tapasztalja a munkára nevelés módszereit. Elmondta Kovács Zoltán egyetemista, hogy igen sok jó dolgot tapasztalt a táborban, és nagyon jó és hasznos módszernek tartja a kis létszámú nevelő tábor.

A honfoglalás előtti korból származó sírfeltárásról kívántam tudósítani, s akaratlanul is mai korunk egyik legégetőbb, s legaktuálisabb napi gondolataim jutottam el. Életnevelés, szociális gondoskodás, beilleszkedés társadalmunkba, a szülőföldről való elvándorlás, a múlt emlékeinek kellő megbecsülése, ezek is a ma gondolatai!

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

Önnak joga van tudni...

hogy a KDNP Országos Elnöksége nem járult hozzá a Barankovics Platform működéséhez. Ezért a Barankovics Platform Előkészítő Bizottsága beszüntette működését. Azonban a Platform iránti széles körű igény szükségessé tette, hogy a Platformot alapító demokrata néppárti képviselők, az őket támogató országgyűlési és önkormányzati képviselők véleménye alapján a valóban kereszténydemokrata elveket vallók egy táborba tömörüljenek, s így létre-

hozták a KERESZTÉNYDEMOKRATA SZÖVETSÉGET, amely:

- * kimentí a magyar kereszténydemokráciát abból a lehetetlen helyzetből, amelybe most került,

- * társadalmi háttérrel biztosít a valóban kereszténydemokrata elveket valló képviselőknek az önkormányzatban és a parlamentben,

- * elősegíti a mai kormánykoalíciónak a következő választásokon való váltását,

- * alapot teremt egy hatékony, kor-

szerű, az ezredforduló feladatait ellátni képes, a nemzeti sorskérdésekre (népességfogyás, egészségi állapot, erkölcsi romlás, szegénység, munkanélküliség) valóban megvalósítható válaszokat adó, egységes, mérsékelt uniópárt kialakulásához.

A KDNP Gyomaendrődi Szervezete egy emberként csatlakozott az ideiglenes vezetőség felhívásához. Meg vagyunk győződve arról, hogy tagságunk erősíti az országszerte kibontakozók és a kereszténydemokráciáért tenni akarók széles táborát.

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

A MAGYAR DEMOKRATA NÉPPÁRT TÖRTÉNETE II.

Barankovics Istvánt tartották a haladó szellemű szociális katolikus közélet igazi képviselőjének. Az új párthoz csatlakozott Közi Horváth József, ő volt a parlament egyetlen tagja, aki 1944 elején felemelte tiltakozó szavát a német megszállás ellen. A rejtékhelyen tartózkodó Szekfű Gyula professzor is felhatalmazta Pálffy Józsefet, közölje, hogy bár továbbra sem kíván belépni semmiféle politikai pártba, de a keresztény szociális demokrácia eszméjével és célkitűzéseivel azonosítja magát. Az új keresztény pártnak nagyon nagy szüksége volt minél több nem jobboldali, a két világháború közötti időben nem kompromittált személyre. Így kerültek előtérbe Barankovics mellett Bálint Sándor néprajztudós, Eckhardt Sándor egyetemi tanár, Mihelics Vid jogakadémiai tanár és Rónay György író, költő. Ennek a gárdának politikailag legcsiszoltabb tagja Barankovics István volt. Politikai intelligencia, elméleti képzettség, közéleti tájékozottság terén senki sem versenyezhetett vele. Így szükségképpen alakultak a személyi viszonyok úgy, hogy heteken belül ő lett a kereszténydemokrata pártvezér. Részt vett a KDNP alakuló ülésén ifj. Pallavicini György örgróf, aki ekkor lakásán rejtgette Szakasits Árpádot, a magyar szociáldemokrácia egyik vezető egyéniségét, de végül is nem csatlakozott az új párthoz. Az alakuló ülés elfogadta eszmei programjaként a már említett "Magyar társadalompolitika" címen kidolgozott eszmét. Ebből a nagyobb terjedelmű anyagból készítették el a párt programjának rövidített változatát mintegy 32 oldalon, "Merre megyünk?" címmel, amely anyagot nagy példányszámban igen széles körben terjesztettek. A füzet utószavában figyelmeztettek arra, hogy a programban felvázolt igényes cél nem érhető el csak szervezéssel, és az önkormányzati testületek felállításával. A magyar társadalom gyökeres megújításához parancsolóan szükség van gyökeres erkölcsi megújulásra, erkölcsi forradalomra a társadalom teljes keresztmetszetében.

A háborúból való kiugrás balul sikerült kísérlete után nehéz idők következtek a katolikus mozgalmak vezetőire. A KDNP vezetői is illegalitásba kényszerültek. A nyilas Számonkérő Szék 1944 decem-

berében sok vezetőt letartóztatott, a Margit körüti fogházba hurcolták őket, és vádat emeltek ellenük hűtlenség címen. A rögtönítélő különbírótság elé kerültek volna, ha egy kitűnő jogász, és bátor férfi, Dr. Cseh Jenő egy jogi manőverrel nem változtat a helyzetükön.

A KDNP alapítói és vezetői kiszabadultak, és jövőbe vetett erős hittel, kezdték el 1945-ben azokat a munkákat, amelyek az új magyar Keresztény Demokrata Néppárt egyenjogú szereplését és kibontakoztatását biztosíthaták. A KALOT Központ akciót kezdett annak érdekében, hogy a helyi szervezetek vezetőit felkészítsék a háború utáni helyzetre. Ugrin József átszökött a fronton, hogy eljusson a szovjet hadsereg főparancsnoka Malinovszki hadiszállására, és tőle szerezze meg az engedélyt a KALOT háború utáni működéséhez. A KDNP szervezése, kibontakozása során kezdettől számíthatott a KALOT-ra. A KDNP végleges elismertetése körül huzavona alakult ki. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány tagjai bizonytalanok voltak, Rákosi már '45. februárjában támadta a Debrecenben működő Kereszténydemokrata Néppártot. A KDNP Intézőbizottsága 45. áprilisában úgy döntött, hogy folytatja szervező és ideológiai munkáját, de most már a "keresztény" jelzőt elhagyva nevéből, Demokrata Néppárt DNP néven. Alternatívákat dolgoztak ki arra az esetre, ha a párt nem kapná meg az engedélyt a választásokon való részvételre. Ebben az esetben más pártokhoz csatlakozva vesznek részt a közéletben. Ebből a szempontból a Független Kisgazdapárt és a Polgári Demokrata Párt jött számításba, bár ebben a kérdésben nem alakult ki teljes egyetértés. (!) A párt megszervezését sürgették jelentős egyházi és világi személyiségek, de a püspöki kar állásfoglalása késett.

Folytatjuk

Félbemaradt reformkor c. 1990-ben, Rómában kiadott, a Katolikus Szemlében megjelent tanulmányok gyűjteménye alapján összeállította:

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

SPORT

Úgy folytatják, ahogy tavasszal abbahagyták

Augusztus 10-én mutatkozott be az NB. III.-ban a Barátság. Sikeres volt. Mintegy 700 néző előtt a vártnál sikeresebb rajtot vettek. Öt góllal terhelték meg Tótkomlós hálóját. Igaz, a Sarkadon rendezett néppünnepele nem ismétlődött meg, de boldogságban úszott a szurkolók sokasága. A szezonkezdetre visszatért Czifrák, és az új szerzemények még ütökesebbé tették a csapatot.

Szemet-lelket gyönyörködte a játékokat láttunk. Igaz, félórát kellett várni Molnár gyönyörű fejes góljára. Viszont gyorsan, a negyvenedik percben ismételt. Aztán Janis fejese kötött ki az egyébként igen jól védő Ölei hálójában. A hatvanadik percben Czifrák elegáns alakítása aratott nagy tapsot. Záróeseményként Janis pazar bombája a kapufa lövérről került a hálóba.

Most kivételesen hadd idézzem az ellenfél vezetőjének nyilatkozatát: "Tudtuk, hogy nehéz lesz ez a mérkőzés, de hogy ennyire?! Az vigasztalhat bennünket, hogy a csoport egyik favoritjától kaptunk ki." (Matasz Pál)

A győzelem Kovácsai: Halász (Nagy S) - Sárosi, Karácsony, Lipták, Pisont, Tóth, (Brakszatorisz) Molnár, Gubucz, Janis, Böcsik, (Varga) Czifrák. Edző: Zsíros György. A táblázat első sora tehát:

1. Barátság SE 1 1 - - 5:0 3
Az IFI is győzött. 1:0-ra Pintér góljával.

A kiváló és népszerű sportember, Pelyva Miklós irányítása mellett a fiatalok a 4. helyen zárták az előző évet. 34 mérkőzésen 20 győzelem, 7 döntetlen, 7 vereség, 69 lőtt és 33 kapott góllal 67 bajnoki pontot gyűjtöttek be. Gratulálunk! A csapat mérkőzésről mérkőzésre javult. Legbiztosabb része a védelem volt. Ezt bizonyítja az is, hogy volt egy 16 mérkőzéses széria, amikor veretlenek voltak. A sikeres csapat 5 játékosáról le kell mondani, mivel túlkorosak lettek. Nekik sajnos nincs meg a lehetőségük a rendszeres versenyzésre, s így félt, hogy abbahagyják a focit. Kár értük!

A sikerek vívói: Hanyecz, Kónya, Pelyva, Iványi, Pintér, Kiss Katona, Tímár Cs., Szántai, Szaklos, Wágner, Imre I., Fekécs B., Farkas R., Bartolák J., Téglási Z., Palyusik Gábor. Reméljük, hogy ezek a nevek emlékezetessé válnak majd, hisz ők a jövő focistái!

Ismételten gratulálunk és további sikerek sorozatát kívánjuk a csapatnak, Kovács Lajos elnöknek és munkatársainak: Szakalos Ernőnek, Polányi Zoltánnak, Jakus Imrénének, Dinya Zoltánnak és Gyuricza Jánosnak.

Nem mehetünk el azonban elismerő szavak és köszönet nélkül Pelyva Miklós és Gaál István mellett sem, akik mint sikeres játékosok, majd a fiatalok nevelői, és edzői pótolhatatlanná tették magukat! Köszönjük!

HAJRÁ BARÁTSÁGI!

Márton Gábor

A barátság SE 1997. őszi NB.III. mérkőzései:

08. 09. 17.00 Barátság SE - Tótkomlói TC
08. 16. 17.00 Kisújszállás - Barátság SE
08. 23. 17.00 Barátság SE - Mezöberényi FC
08. 31. 17.00 Hódmezővásárhelyi VFC - Barátság SE
09. 06. 16.30 Barátság SE - Kerekegyházi SE
09. 13. 16.30 Kunszentmártoni TE - Barátság SE
09. 20. 16.00 Barátság SE - Szegedi VSE
09. 28. 16.00 Dömsödi SE - Barátság SE
10. 04. 15.00 Barátság SE - Örkényi SE
10. 11. 15.00 Barátság SE - Szarvasi FC
10. 19. 14.30 Békési FC - Barátság SE
10. 25. 14.30 Barátság SE - Makói FC
11. 02. 13.00 Gyulai FC - Barátság SE
11. 08. 13.00 Barátság SE - Jamina-Patrick SE
11. 16. 13.00 Mélykúti SE - Barátság SE

Felhívás

A Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény - Városi Képtár - felhívással fordul a tisztelt lakossághoz, mindazokhoz, akik szerették, tisztelték, ismerték Corini Margit művésznőt, hogy segítsék születése közelgő 100. évfordulójának méltó megünneplését, októberi emlékkiállításunk megrendezését.

Kérjük, akik rendelkeznek Corini alkotással, s szívesen kölcsönöznék azt októbertől december közepéig nyitva tartó kiállításra, esetleg a művésznőtől eredő személyes emlékek birtokában vannak, jelentkezzenek a Képtárban, Kossuth u. 11. sz. alatt, személyesen, vagy levélben.

Segítségüket előre is köszönjük

BULA TERÉZ Gyűjteménykezelő

A KÖZÖSSÉGI HÁZ SZEPTEMBERI PROGRAMJA

1-től 16-ig 8 tól 12 óráig: Tüdőszűrés a földszinti teremben. CSAK HÉTKÖZNAPOKON!

- 18 órától: KDNP gyűlés.
- 18 órától: Cukorbeteg klubja.
- 9-től 11 óráig: Szemvizsgálat. (Okulár Optika)
- 18 órától: Nyugdíjas klub vacsorája.
- 17 órakor: Kiállítás nyílik Kocsy Ákos amatőr festő alkotásaiból. A kiállítás megtekinthető okt. 3-ig hétköznapokon 8-tól 16 óráig.
- 8-tól 14 óráig: Szüreti bál a Gazdakör és a Községi Ház rendezésében. Asztalfoglalás a Községi Házban szept. 16-tól 25-ig. Belépő 150 Ft.

Szeptember hónapban az **Endrődi könyvtárban** megtekinthetők és megvásárolhatók **Macskássy Izolda grafikai és festményei** Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

KÖZLEMÉNY

Augusztus 2-án megtartotta soron következő igazgatósági ülését a KÖRÖS TERMÁL HOTEL Részvénytársaság. Az Igazgatóság és Felügyelőbizottság tagjai meghallgatták és tudomásul vették az ügyvezető igazgató beszámolóját az első félév intézkedéseiről, a pénzügyi helyzetről. Beszámoló tartalmazta többek között azt is, hogy a Békéscsabai Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a Megyei Önkormányzat kezdeményezésére több projektet jutattunk el nyugati országokba. Majd Dr. Gellai Imre a részvénytársaság igazgatóságának elnöke ismertette a soron következő feladatokat. Mint mondotta hosszú az út, amelyet választottunk, de nem mondunk le eredeti célunkról, hogy a gyógyszálló megépüljön. Ismételten szó volt egy újabb tokeemelés lehetőségéről is. A részvénytársaság szívesen bekapcsolódna egy IDŐSEK HÁZA létesítésébe, az igények felmérésébe, a megvalósítási tanulmány elkészítésébe, ha ez ügyben a Polgármester úr, az Önkormányzat és a Szegedi Egyházmegyei Püspökség részéről a kellő támogatás létrejönne.

**Gyomán a volt szolgáltató ház helyén
MEGNYITOTTUK**

A piktor boltot

Címünk: Gyomaendrőd Fő út 204.

Telefon: 66-386-611.

Üzletünkben kaphatók:

- festékek, lakkok, ecsetek -
- szerszámok, csavarok, szegek
- ragasztók, zárok, vasalások
- és linóleumok

Padló burkoló lapok a munka után értékesítünk!

Nagy választékkal várjuk kedves vásárlóinkat!

In memoriam

„Eredj, ha tudsz, eredj, ha gondolod
Hogy odakinn a világban nem ácsol
Szívedből az élő, érző fából
Az emlékezés új kereszteteket.”

Reményik Sándor

ENDRÓDI SZABÓ ERNŐ

Endrőd 1948.
Budapest 1997.

Édesapja Endrőd népszerű sportolója és kiváló tanára. Édesanyja, Adélka, a kilenc gyermekes tanítónak Timár Mihálynak hatodik szülötte. Minden gyermek diplomát szerzett. Az öt legfiatalabb közül három óvónő, kettő tanító. A Kalocsán működött Tanítók Árváinak Intézetében végezték tanulmányaikat. Adél oklevelet szerzett kiváló



eredménnyel. Rendkívüli szellemi képességgel, csodálatos emberi értékeket felmutató, szelíd, szolid természete a község legkedveltebb fiataljai közé sorolta. 1947 őszén kötött házasságot Szabó Ernő tanárral. Csodálatos hangulatú lakodalomban a feledhetetlen endrődi primás, Farkasinszki Imre muzsikált. "A hétországgra szóló" hangulatban mulattunk napkeltéig a szélmalom melletti hatalmas sátorban. A rendkívül népszerű házaspárt 1948. augusztus 23-án megrázó tragédia érte. Míg a férj vidéken tartózkodott, Adélkát szülési fájdalmakkal vette kezelésbe a szülész-nőgyógyász Dr. Ugrin Nándor. A szülés simán folyt le. A boldog anya magához ölelte szépen fejlett gyermekét, s megállapította: "Épp olyan gyönyörű vagy kincsem, mint édesapád." Szülés után azonban a vérzés nem állt el. A doktor úr és Klári húga társaságában Gyulára, a kórházba indultak. Talán ha a harmadnyi távolságra lévő Mezőtúrt választják, nem késtek volna el. Az aggasztó jelek miatt Békéscsabára változtatták a célt. A kórház kapujában még élt, mire azonban a műtőasztalra került bevégezte boldognak és ígéretesnek induló sorsát Adélka. Óriási tömeg kísérte a sírhoz a tragikus sorsú anyát, kinek síremlékén ma is olvasható: "Életet adtam életért! Élt 22 évet."

Ernőt, az anyátlanul maradt fiúcskát előbb a nagyszülők, majd az elhunyt anyja nénjei: Iza, Mici, és Luci nevelték odaadó szeretettel. Mindent megadtak neki, hogy ne érezze az anyátlanság súlyát. Gyulán nőtt fel. Ott végezte iskoláit. Érettségi után Debrecenbe került a tanítóképzőbe, ahol képesítést szerzett és néprajz szakon bővítette képességeit. Utána Szegeden a tanárképzőn szerezte második diplomáját. '76-'79 között művelődési házakban, könyvtárakban dolgozott. '88-'89-ben a STÁDIUM, majd a VILÁGSZÖVETSÉG, aztán a CIGÁNYFÚRÓ munkatársa lett. 1989-ben EÖTVÖS- '94-'95-ben a Soros Alapítvány ösztöndíjasa lett. Rádióműsorok készítésében, vizuális költészeti kiállításokban tevékenykedett. Önálló verseskötete 1976-ban jelent meg. 1985-ben a Madách-díjjal jutalmazták munkáját. Három gyermek apja. (Róbert, Kisanna, Bálint-Gergely). Halálára maga maradt. 48 évesen holtan találtak rá munkatársai otthonában. A Terézvárosi templom kriptájában (altemplomban) alussza örök álmát. VÁROSUNK külső munkatársa volt. Sajnos a félbetört élet nem engedte tehetségének teljes kibontakozását. Tehetséges költő, kritikus, esszéíró volt.

Legmegrázóbb versével őrizzük emlékét.

MÁRTON GÁBOR

I.
Anyám
mért szültél, kintlótál e világra,

Anyám
miért hagytad itt remegő fiadat,
korán, oly korán, hogy meg sem láthattalak?

Anyám,
Belőled épp kiszakadtam, s már hűtlenné váltál
hózzám,
Anyám.

Anyám,
Anyám,
ismeretlenül is hozzád köt minden fű,
gyökér, virág, mert általad létezhetem, mért hagytál el,
Anyám?

Hideg vagy,
Tested hideg föld,
hideg éj öleli,
érintenelek, -
hiába szólítalak, életre nem varázsolhatlak.

A szemed.
A szemed is csukva, Anyám.
Nem, nem sírok - de a szemed
álom - világlátó, szegényt szerető,

árvát ábrándó, mesélő - hitető szemed,
szemed miért lecsukva?
Anyám.

II.
Hát ennyit ért fiad,
ennyit a vér - kinban fogant,
ennyit a vér lúcsokban világra bukkant,
ennyit ért neked a fiad, Anyám?

Itthagytál.
Szólitlak
s nem válaszolsz.
Legalább elringatnál
szép szavaddal.
Legalább simogatnál
szép szemeddel.
Itthagytál, mert világra hoztál
s most eget haragvó fiad
védtelen e szűkös végtelen
határos határtalanságában,
mert nincs biztató szavad,
nincs indító erő,
Anyám.

III.
Legalább ismertelek volna.
Legalább láthattalak volna ravatalon,
így csak fohással varázsolhatom

képzelt lényed testem közelébe
képzelem: élsz, hogy ismerlek, Anyám...
és ilyenkor mesélek neked
nézd, milyen nagyra nőtt fiad,
mesélek, nem, nem sírok, mesélek
neked, Anyám.
A világ, lásd, forog tovább,
minden a maga útján,
rendíthetetlen folyásában
csak én itt
nélküled és nélkülem,
csak én itt
kiszakadva létedből, belehalva létembe,
csak én,
vastörvények között, Anyám,
egyszeri fiad,
kinek még azt sem adad,
hogy tisztességgel elsírosson.

És most ki a hibás,
melyikünk miért felelős,
Anyám?

Ó, Anyám, Anyám, Anyám.

Lásd, sosem mondhattam,
de most úgy,
mintha neked...
Minden második szavad neved.
Anyám.

SZEPTEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

szeptember 3 szerda:	Nagy Szent Gergely pápa és egyház tanító
szeptember 8. hétfő:	KISBOLDOGASSZONY
szeptember 12. péntek:	Szűz Mária szent neve
szeptember 13. szombat:	Aranyszájú Szent János püspök
szeptember 14. vasárnap	A SZENT KERESZT FELMAGASZTALÁSA
szeptember 15. hétfő:	Fájdalmas Szűzanya
szeptember 16. kedd:	Szent Kornél pápa és Szent Ciprián püspök, vértanúk
szeptember 24. szerda:	SZENT GELLÉRT PÜSPÖK
szeptember 27. szombat:	Páli Szent Vince áldozópap
szeptember 29. hétfő:	Szent Mihály, Gábor és Rafael főangyalok
szeptember 30. kedd	Szent Jeromos áldozópap és egyház-tanító



Katolikus krónika



Bauer
Csaba
prímiciája
Mind-
szenten,
június
8-án



Ismét van káplán Endrődön

Augusztus 1. óta új személlyel találkozhatunk egyházközségünkben és templomunkban. Az egyházmegyében történt körzetesítés folytán a nem éppen közeli szomszédságban levő Körösladány, Dévaványa és Ecsegfalva lelkipásztori ellátását a megyés főpásztor a gyomaendrődi plébániára bízta. A megnövekedett terület és munka ellátása érdekében Bauer Csaba újmisést papot, mint káplánt helyezte a Szent Imre plébániára, hogy a plébános atya munka- és segítőtársa legyen. s így végezzék a rájuk bízott hívek szolgálatát Isten nagyobb dicsőségére.

- Mi, templombajárók hétről-hétre találkoztunk önnel, hallgattuk prédikációit. Nem tudjuk viszont, hogy valójában honnan is jött, mi volt az indíttatása, mikor érezte az elhivatottságot a papi pályára iránt. Beszélne magáról?

Valóban, csak amikor ideérkeztem augusztus 1-én, akkor mondtam magamról valami nagy neveset.

1963-ban születtem. anyám jugoszláviai magyar. apám sváb származású volt. Születésem után négy nappal elhagyták az országot, anyám ott "felejtett" a kórházban, s én természetesen maradtam, ha tetszett, ha nem. Nevelőotthonba kerültem. Három éves koromban az Isten gondviselése és egy özvegyasszony jósága folytán Mindszenten kezdődött az én történetem. Itt leltem igazán otthonra és családra. Nevelőszüleim egyszerű, de rendet szerető és nagyon szeretni tudó emberek voltak. Azt hiszem, ez egyike azoknak a dolgoknak, amelyek hozzájárultak, hogy - ha lassan is, de egyre-inkább - meghalljam az Isten hívószavát, és igent mondjak rá. Általános iskolámat Mindszenten végeztem. Utána Szentesen tanultam egy erősáramú technikumban, később - nem azonnal a középiskola után - műszaki főiskolára jelentkeztem, majd a diplomával energetikusként dolgoztam egy termelőszövetkezetben. Teltek az évek, és én egyre-inkább szerettem volna a magam ura lenni. Elköltöztem néhány házzal arrébb a családomtól. Igazából ekkor kezdődött az "élet". Másodállásban ki volt váltva a villanszerelő iparom, dolgoztam, üzleteltem, ami véget is ért, elkezdtem házat építeni. Akkor még nem adtam tudatosan teret az Istennek. Ő mégis dolgozott, észrevétlenül. Ember tervez. Isten végez - mondja a közmondás. Isten útjai pedig kifürkészhetetlenek, s legalább annyira az emberé is. Én korábban soha nem gondoltam arra, hogy pap legyek. Egyre-jobban éreztem, hogy szeret az Isten, hogy Ő a tenyerén hordoz, és nincs miért aggódnom. Ezt a szeretetet érezve döbbsenem rá, hogy meg sem vagyok keresztelve. Óriási vágy kezdett bennem élni, hogy keresztény legyek. olyan amilyet a Bibliából kiolvastam Jézus szavai és az első keresztény közösségek tanúságai alapján. Három évig tartott a vívódásom, mire kikötöttem a papságnál. Szeretném hangsúlyozni, ez nem az én érdemem. - egyszerűen nem tudtam már nemet mondani. Huszonöt évesen el kezdtem ministrálni. aztán hitoktató szerettem volna lenni, a gyerekeket mindig is nagyon kedveltem. Jelentkeztem a levelező teológiára. egy évvel később pedig egy augusztus eleji nyári estén - mint derült égből a villámcsapás - megszületett a nagy Igen. Valójában nem lehet ezt elmondani, mert hiszem, hogy felülről jött, valami természetfeletti történet, ez a kegyelem.

Azóta elvégeztem a teológiai tanulmányaimat, s a hat év készülődés után ez év június 7-én Gyulay Endre püspök Úr három társammal együtt pappá szentelt. Tanulmányaim vége felé, a hatodik évben, mint diakónus, Gyulán töltöttem fél évet, hogy a sok elmélet mellett a gyakorlati lelkipásztorkodásba is betekintsek. Gyula meghatározó állomás mind a magán, mind a papi életemben. Ebben a szimpatikus kis történelmi városban hasonlóképpen, mint most itt, több települést kellett ellátnunk. Sokat gazdagodtam e fél év alatt tudásban és lelkileg is. Ezekkel az élményekkel jöttem most ide. Gyomaendrődre.

- Hogyan érzi magát, mik az első benyomásai itt, az új állomáshe-lyén?

Öröm, bizakodás és remény van a szívemben. Ez most meghatározó a mindennapjaimban. Bárhova kerültem volna is, mindenképpen ajándékként kezeltem volna, de mivel ezt a területet nem ismerem - soha nem is jártam ezen a vidéken - ezért még nagyobb ajándéknak érzem a jó Istentől. mert országunknak újabb részét ismerhetem meg itt tartózkodásom alatt. Hiszem, hogy az emberek nagyjából egyformák mindenfelé. Nem látok még tisztán, nagyon kevés a személyes kapcsolat, amire igazán építeni lehet. Tudom azonban, hogy a sokszor oly közönyösnek látszó hamu alatt mindig ott izzik az Isten utáni vágy szunnyadó parazsa. A jó Isten és egymás segítségével jó lenne ezt a paraszat felgerjeszteni, hogy lángra lobbanjon. Ahol pedig - akárcsak a legkisebb - lángocská pislákol, ott a környezetében fény és meleg kezd el áradni. Úgy gondolom, ha valamikor igen, akkor most igazán fényre és melegségre vágyik az emberiség. Jézus pedig elhozta ezt az oly annyira várt fényt és meleget. Rajtunk múlik, hogy oda ülünk-e a TŰZ köré, s hagyjuk, hogy átmelegítsen bennünket, és fénye megcsillanjon-e az arcunkon.

- Mint újmisést pap, aki most kezdi papi pályáját, mik az elképzelései, miket kíván megvalósítani?

Hogy mik a terveim, azt nehéz lenne így megválaszolni. Úgy érzem, a papság, a pappá-levés nem lehet végső cél, mert az mindig az Isten. Egy új állapotot jelent az, hogy pap lettem, és ebben az állapotban kell keresni az Isten akaratát. De az Isten mindig az "itt és most" világában gondolkodik. Legfőbb céloom az, hogy ember lehessen embertársaimmal szemben. Ha ezt meg tudom valósítani, akkor már talán keresztény is vagyok, és ha keresztény vagyok - olyan, amilyenek Jézus akar -, akkor megélhetem azt a papságot, mely minden keresztény ember hivatása és küldetése. Mint felszentelt pap, lelkipásztor azon szeretnék majd fáradozni, hogy az a közösség, ahol éppen tartózkodom, élővé váljon. Az emberek között kell élni, úgy, hogy egy legyek közöttük, nem pedig úgy, hogy én az egyik oldalon, ők pedig a másikon. Szeretném soha nem elfelejteni, hogy ki vagyok, és honnan jöttem. Ehhez kérem mindnyájuk imáját és szeretetét.

- Köszönöm a beszélgetést, kívánom, hogy így legyen, és hogy jól érezze magát közöttünk!

Hunya története III.

Az Endrődről kitelepült lakosság, és az elszakadási kísérletek főbb állomásai I.

Az Endrőd községhez tartozó külterületek közül Kondoros-tanya volt a legnagyobb létszámú. Az anyaközség igen messze esett a pusztától (15-20 km), nem csoda hát, ha szerettek volna a tanyaiak önállóvá válni. Endrőd ezt minden lehetséges eszközzel igyekezett megakadályozni.

Ez természetes is volt, hiszen a Kondoros-tanyaiak voltak a legnagyobb adófizetői. Az első lépés az elszakadás felé a templom megépítése volt.

A templom

A templom megépítését és így tulajdonképpen a falu létrejöttét egy igen művelt, korát meghaladó gondolkodású embernek köszönhetjük. Ő az aki elhatározta, hogy ezen a földön egy templomot kell felépíteni és egy falut létrehozni. Ezt az embert Hunya Józsefnek hívták. (Emléktábláját a templom falán ünnepélyes keretek között leplezte le és szentelte fel a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke, Gyulay Endre, a templom 100 éves fennállásának évfordulóján, július 29-én. Az ünnepségről lapunk augusztusi számában emlékeztünk meg. SZERK.)

1895 őszén Hunya József, egy igen alkalmas helyen, egy 1050 N. öles portát ajándékozott az egyháznak, arra a célra, hogy ott templomot építsenek. Ugyanakkor az endrődi plébános 1000 N. öles portát vásárolt a jövődől elkésznek.

A templom történetét lapunk ez évi februári számától kezdődően, Iványi László plébános úr, a Historia Domus feljegyzései alapján, folytatásokban íírta. Így csupán néhány gondolatot említek a templom történetéből. Amíg a harangok nem érkeztek meg, addig a meglévő, tehát 1888-ban épült iskola harangját hozták el. 1898-ban megérkezett a grődeni Rifesser-cégtől a Szent László szobor, amely oltár szobor lett. Hogy miért pont Szent László királyunk lett a település védőszentje? Nem nehéz válaszolni. Endrődön 1862-ben megalapították a Szent László Társulatot. Elképzelhető, hogy az itteni birtokosok közül jó néhányan tagjai voltak ennek a társulatnak. László napkor még ma is búcsúval emlékeznek meg a falu védőszentjéről.

1898 szeptemberében tanyai harangozói ház és katolikus kör építésére vettek fel 600-600 Ft-ot. A kötelezvényt a tanyai gazdák írják alá.

A helyi lelkészség keletkezése

A lakosság növekedésével nőtt a lelki szükségletek kielégítése iránti igény. Ez egyre jobban igénybe vette az anyaközség lelkészeit. A nagy távolság, és az esős időben járhatatlan utak időnként lehetetlenné tették a lelkészek kijövetelét. Ilyenkor a hívők önmaguk végezték az iskola termében ájtatosságukat.

A hívők adományaikkal igyekeztek minden szükséges felszerelést biztosítani az istentisztelethez.

1903-ban mozgalom indult egy önálló lelkészi állomás felállítására.

1904-ben az egyháztanács 12:6 arányban megszavazza a lelkészi állomás fenntartására az évi 400 korona hozzájárulást.

1908-ban tárgyalásokat folytatnak a Hunya József féle ház megvásárlására, lelkészlakásnak.

1912. július 1-től főhatósági engedéllyel Endrőd-Kondoros-tanyán helyi lelkészség állítottatott fel. Első lelképásztor Fejér Imre áldozópap.

1914. október 4-től új káplánt kap Kondorostanya Gyenes György zilahi segédlelkész személyében.

1917. május 17-én levetetik a templom két harangját és a hadsereg céljaira elszállítják. A legkisebb harangot, a lélekváltságot meghagyták.

1921 július 1-vel Szabó Frigyes endrődi segédlelkész nevezik ki Kondorostanyára Gyenes György helyett.

1931. július 1-én Tímár Gyula veszi át a lelkészi teendőket.

1939. november 28-tól Iványi György gyulai segédlelkész lesz Tímár Gyula utóda. Róla meg kell jegyezni, hogy jó barátja volt Apor Vilmos, aki mellett 11 évig káplánkodott. Az idők még emlékeznek rá, hogy Iványi György lelképásztorokodása idején a báró megfordult Kondorostanyán.

1942 szeptemberében helyet cserélt Betuker Ferenc mezőbikácsi plébánossal, akinek lelkészkedése idején mindent elsöprő erővel tört fel az anyaközségtől való elszakadás gondolata. A mozgalom élére Betuker állt, ő vezette a küldöttségeket, irányított, szervezett. Hogy ez akkor nem sikerülhetett, nem rajta és a híveken múlt, hanem az endrődi apátság ellenállásán. Először csak a kerület lelkésze, majd az apát úr tett látogatást, de a kedélyeket nem tudták lecsillapítani. Ekkor a kormányzó helynök úr Dr. Schiffer Béla személyesen hallgatta meg a hívek panaszát. Ígéretet tett, hogy a háború befejezése után megvizsgálják az ügyet, de addig "legyenek már nyugodtak". Az elszakadási mozgalom gyengítésére Betuker Ferencet máshová helyezték.

1943 szeptemberétől Tóth Imre az új lelkész. Az ő lelkésziségének idejére tehető az anyaközségtől való végleges elszakadás.

Iskolák

Az iskolák történetének megismeréséhez is a Historia Domus nyújtotta a legnagyobb segítséget. És ennek is bő teret szentel Iványi László plébános úrnak, fentebb már említett sorozata, mégis talán nem lesz felesleges ennek a történetnek rövid ismertetése.

Az első iskolára, amely létezett a kondorosi tanyák között, sajnos már egyetlen idős ember sem emlékezett. 1888. szeptemberi keltezéssel olvasható a Historia Domusban a következő bejegyzés:

"A hitközség a Kondorosi tanyák között új szép iskolát építetett. Szeptemberben felszentelték. Ez alkalommal oda az iskola elé egy díszes vas kereszt állított Gyuricza Imre, Alt Rozália és Vaszkó Anna Gyuricza Imre neje által.

Azt, hogy ez a legelső hivatalos iskola volt, sajnos nem sikerült kiderítenem. Az azonban bizonyos, hogy 1907-ben a régi iskolai épületet telkével együtt az iskolaszék határozata folytán özv. Geist Gyuláné kondorosi nagybirtokosnőnek 2000 koronáért eladták. Emellett a hivatalosan felszentelt iskola mellett azonban léteznie kellett egy zugiskolának is, mert erre vonatkozó feljegyzés található, szintén a Historia Domusban 1890-es évben.

"Az egyháztanács elhatározta egy új kerti iskolának építését. Ideiglenesen engedélyezte zugiskolák segélyezését az Öreg-szőlők közt, a Kondorosi-tanyákon és Kocsorhegyen."

Erről a zugiskoláról nincs több ismeretem, de elképzelhető, hogy arról az iskoláról van szó, amelyet 1888-ban építettek, de nem tudtak képesített tanítót alkalmazni 1894 szeptemberéig. Ekkor ugyanis a következő bejegyzést olvashatjuk:

"A Kondoros-tanyai iskolát, melyben addig képesítés nélküli tanító Gyuris András működött, rendszeresítette a hitközség, de állomása az 1868/38. tc. 47 §-a alapján egyelőre ambulánsnak mondatott ki. Hogy a hét hat napján felváltva a rendes tanteremben és egy másik béreit ház helyiségében is tanítani köteles a következő javadalom mellett: 325 fr. 50 kr. útiátalány 25 fr. az ismétlősök tanításáért."

Ugyanez év októberében kezdte meg tanítását Baán Károly gyakorló-tanító Balaton-Henyérol.

1896 novemberében a tanyai kettős iskolából Baán Károly Kutakeszire távozott. Helyére a Pest megyei Gombáról Dobossy István 45 éves nem képesített tanító jött. 400 fr. fizetést kapott és kötelezték tanképesítő megszerzésére.

1898 decemberében a Kondorosi-tanyákon (Község sor) felállítandó második iskola számára Hanyecz Andrásról egy rajtalévő házzal 500 N. öl földet vásárolt a hitközség 700 forintért.

1900. szeptember 9-én a Község-sori iskola tantermet ünnepélyesen felszentelték.

1902-ben Vörös Ferenc lett kinevezve tanítónak. Több adat nem szerepel róla, de valószínű, hogy még 1896-ban eltávozott Baán Károly helyére nevezték ki a hunyai Historia Domusban a következő információ olvasható:

"1907. augusztus hó 3-án Dobossy István tanítónak választatik."

Valószínűleg ekkor sikerült megszereznie a tanképesítőt. Ugyanebben az évben, az 1897-ben vásárolt iskolatelen, a templom mellett, felépítik a harmadik iskolát. Az új iskola mellékhelyiségekkel és deszkával bekerített udvarral épült. Az építőmester Beirischhröt József gyomai vállalkozó volt. Az egész épület 8080 koronába került. Az iskolát október 20-án szentelték fel. Az adatok hiányosak a tanítók érkezését, távozását illetően, de például feljegyezték, hogy 1908. szeptember 21-én Ludecher György Kondoros-tanyai tanító eltávozott, de nem tudni, hogy mikor érkezett és a Község-sori, vagy a templom melletti iskolában tanított. Helyére Punyic József okleveles tanítót választják meg egyhangúan. 1913 november 15-én azonban ő is lemond tanítói állásáról, és Tápéra távozik.

Kedves olvasóim!

Történetünket következő számunkban folytatom, az egészségügy, Posta, Kutak, Heltivásár fejezetek következnek. Kérem, olvassák figyelemmel a múltat feltárni kívánó jegyzeteimet. Hiszem, hogy múltunk feltárása, megismerése hozzásegít bennünket hazánk, házunk, otthonunk szeretetéhez.

TÍMÁR BÉLÁNÉ

Rendkívüli belvízhelyzet

Nem gondolhattott nyári pihenőre a hunyai képviselő-testület. Két alkalommal is üléseztek július-augusztus hónapban.

Július 14-iki testületi ülésen határozatot hoztak, hogy pályáznak a Megyei Területfejlesztési Tanácshoz az 1997. évi területi kiegyenlítést szolgáló keret terhére, a Kossuth utcai szilárd burkolatú út elkészítésével.

Augusztus 7-én újból soron kívüli ülésre kellett összehívni a képviselőket, a kialakult rendkívüli belvízhelyzettel kapcsolatban. A tavaly őszi óta tartó, szinte folyamatos esőzések következtében ugyanis olyan mértékben felgyülemlett a község területén a belvíz, hogy a Polgármester Asszony II. fokú belvízvédelmi készütség elrendelésére kényszerült. Ez azt jelenti, hogy a település 3-4 pontján kialakult kritikus helyről folyamatosan szivattyúzni kell a vizet, mert az melléképületeket, sőt már lakóépületeket is veszélyeztet. Három - szerencsére lakatlan - vályogfalú épület azonnali lebontását kellett elrendelni.

A testületi ülésen a képviselők arról döntöttek, hogy pótlólagosan egy újabb pályázatot nyújtanak be a Területfejlesztési Tanácshoz belterületi belvízvezető-csatorna elkészítésére. Hiszen a folyamatos szivattyúzás csak időlegesen kezeli a problémát és az Önkormányzat anyagilag sem tudja a költségeket a végtelenségig finanszírozni. Az eddigi költségek mintegy 1 millió forintba rúgnak, nem számítva a lakosok egyéni kárát. Már pedig úgy tűnik, hogy kormányzati segítségre nem számíthatunk. A benyújtott "Vis maior"-os pályázatunkra eddig választ sem kaptunk, de mivel a belvíz nem minősül elemi kárnak, sok remény a támogatás elnyerésére nincsen.

Az Önkormányzat megpróbál minden lehető fórumot megkeresni, ahonnan segítségre számíthat, de mindeközben ígéreteken kívül, csak a Polgárvédelmi Parancsnokságtól (megyei, körzeti) és a Szarvasi Hivatásos Tűzoltó Parancsnokságtól - akik gyakorlatozás címén szivattyúztak - kaptunk segítséget. Minden esetre a munkálatokat mielőbb meg kell kezdeni, hisz a lakosság segítséget - joggal innen várja, a víz pedig nincs tekintettel a határidőkre.

A képviselő-testület a soron következő ülésén előreláthatólag augusztus végén, vagy szeptember elején tartja.

SÓCZÓNÉ FARKASINSZKI ILDIKÓ

HUNYAI KRÓNIKA

Európa-napra készülünk

Még csak a szüniidő felénél tartottunk, de iskolánk két diákja, - Cserenyecz Anita és Timár Judit (képünkön az első sor jobb szélén láthatók) szorgalmasan tanultak. Német szavakat ismétlgettek, igeragozást gyakoroltak, segítséget kérve német tanárnőjüktől, Farkas Margittól. Az Európai Uniótörténetét olvasták, Hunya múltjáról és jelenéről tájékozódtak. Táborba készültek, de nem holmi könnyed nyári pihenésről volt szó.

Komoly feladat várt a két diáklányra.

Szarvas város önkormányzatának jóvoltából ingyenes, egyhetes Európa - Napra felkészítő tréningen vettek részt július 27-től augusztus 1-ig.

Ugyanis, október 3-án Szarvas térségében - így Hunyán is - Európa-napot tartanak, amelyeknek célja a figyelem-felkeltés, a bemutatkozás.

Erre készültek tehát a mi kis diákjaink ezen a néhány napon, mert szeretnék, ha kis falunk jó benyomást keltene ezen a bemutatkozáson. Hiszen ők fogják kísérni azt a külföldi delegációt október 3-án, amely Hunyára látogat. Ezért van szükség tehát a komoly felkészülésre.

Nemcsak az Európai Unióról kaptak információkat, hanem a protokoll szabályait is meg kellett tanulniuk. Sokat gyarapodott nyelvtudásuk, hiszen minden nap volt nyelvvóra. A tanulás mellett azonban jutott játékra, szórakozásra is. Látogatást tettek a Nemzeti Park Igazgatóságánál, sétáltak az Arborétumban, hajózátkat, kenutakat a Körösön. A tábor ellátogatott Cserkeszőlőbe, Mezőtúrba, Hunyára is. Esténként felszabadultan énekeltek a táborház mellett és ismerkedtek, barátkoztak. Az utolsó napon számot kellett adni a gyermekeknek a tanult ismeretekből, melynek sikerét a jól megérdemelt oklevél bizonyítja.

Büszkék lehetünk gyermekeinkre, hiszen a tábor egyik nevelője így nyilatkozott róluk: "Olyan szeretettel beszélnek a falujukról, mintha ez lenne a világ közepe."

Köszönet Szarvas város polgármesterének,

Demeter Lászlónak, és a táborvezetőknek, Závogyán Juditnak és Petneházi Andreának a kitünő szervezésért, és a szeretetteljes gondoskodásért.

A mi feladatunk most már csak az, hogy színvonalasan felkészüljünk a vendégek fogadására.

C.S.E.

Egy délután az endrődi Tájházban

Egy napsütéses délutánon egy hunyai kis csoport úgy gondolta, hogy felkeresi az endrődi Tájházat. Utunkra elkísért két nevelőnk: Szilágyi Andrásné és Sóczó Géza.

A ház a sok javítási munkálat ellenére is megőrizte eredeti arcúját. A Tájházat Vaszkó Irénke néni útbaigazításával ismerhettük meg. Elsőként a szövőműhelyt tekintettük meg, ahol fiatal lányok a hagyományos szövészekén próbálták saját ötlet-mintáikat vászonra vinni. Másodjára egy parasztházba kaptunk betekintést, ahol a szobában külön helye volt a férfiaknak, asszonyoknak, kisgyermeknek és a fiataloknak. A kamrában tartották a fűszereket, befőtteket, lekvárt, ami a család ellátásához szükséges volt. A műhelyben a férfiak munkaeszközei voltak. Láttuk a Tájházban a gólyákat, melyek minden évben hazajárnak.

A Közösségi Házban a nemezkesztés fortélyait ismerhettük meg Szonda István tanár úr segítségével. Itt különböző használati tárgyakat, kesztyűket, tarisznyákat falusi asztalterítőket készítették az ide látogatott egyetemi, főiskolai hallgatók. A Művelődési házban helyet kapott még egy tűzzománc készítő műhely is, amelyben Koszecz Sándor elevenítette fel a régi ötvös-zománc technikát, melyekkel különböző ékszereket készíthettek.

Örültünk, hogy eljuthattunk Endrődre, ahol sok érdekes tapasztalatot gyűjthettünk ősünk életéről.

SZILÁGYI MELINDA



A történelem lehelete és az egykor élők szelleme sugárzik a képekről

Új Vidovszky kiállítás a Képtárban

Július 10-én délután új kiállítást nyitottunk "Vidovszky képek a Nemzeti Galériából" címmel. A Galéria tulajdonában lévő 20 képből ezúttal nyolcat mutattunk be. A képek zöme szobabelső, de két tájkép és egy csendélet is látható. A kiállítást a békéscsabai múzeum Gyóni Géza portréja és saját gyűjteményünk legszebb darabjai teszik teljessé.

A rendezés, - a kiállítást látogatók előtt már közismert, s mondhatni, közszeretettnek örvendő - Banner Zoltán művészettörténész ízlését dicséri. A megnyitó előadást is Ő tartotta szokásos, magával ragadó stílusában. Hangsúlyozta a Képtárat létrehozó összefogást, az azt azóta is látogató, támogató igényes közösség polgárosodást előrevívó szerepét, a kisvárosok felemelkedési lehetőségét a művészet, a kultúra és az idegenforgalom területén.

Méltatta a művész életútját a gyomai gyermekkortól, a békéscsabai gimnáziumi éveken át a főiskolai, művészi tanulmányokon át a hírnévig, amikor is Európa egyik legjobb interieur, (vagyis: szobabelső) festőjének tartotta a korabeli kritika. A régi kastélyok ódon szobáit úgy tudta megfesteni, hogy a történelem lehelete és az egykor ott élők szelleme, sajátos kultúrája, ízlése sugárzik a képekről anélkül, hogy maga az ember megjelenne. Azonban nemcsak a szobabelsők, de a "Nádas" és a "Pityó Szolnokon" című képek is magukkal ragadnak. Míg az előbbieket a Mester szerkesztési, térformáló képességét, ezek szabadon szárnyaló fantáziáját, érzékletes színeit dicsérik. A táj a főszereplő, a Szolnok környéki szép, végtelen alföldi táj vízpartjaival, holtágaival, tocsogóival, ahol az ember csak jelzésszerűen, statisztaként van jelen a háttérben, s piros tetős tanyája is beleolvad a természet színeibe.

Nem véletlenül volt oly hűsége tagja Vidovszky a szolnoki művésztelepnek és szerelmese az alföldi tájnak.

A Nemzeti Galériából kölcsönzött képek reprezentálta életút bemutatása után visszakanyarodva a kezdetekhez, az előadó a közönség figyelmébe ajánlotta Gyóni Géza portréját, amely a Mester első olajképe volt. Közvetlenül az érettségi után kérte meg iskolatársát és barátját, hogy üljön neki modellt. A két barátot az élet, majd a háború messzire sodorta egymástól. A Galiciában elpusztult költő megrázó sorai Vidovszky "Doberdói csatakép"-e előtt mai kegyetlen világunkban is aktuálisak, s Banner úr

előadásában igazi, felkavaró élményt jelentettek:

"Csak egy éjszakára küldjétek el őket:

Hosszú, csahos nyelvvel hazaszeretőket.

Csak egy éjszakára.

Vakító csillagnak, mikor támad fénye,

Lássák meg arcukat a San-folyó tükrébe²,

Amikor magyar vért gőzölögve hömpölyget,

Hogy sírva sikoltsák: Istenem, ne többet!"

Július dacára szép számmal gyűltek össze, s hallgatták a megnyitó előadást. A Vidovszky család részéről, a család doyenje, a ma élő legidősebb tagja, Vidovszky Ferenc, a művész unokaöccse köszönte meg a Képtárnak a kiállítás megrendezését, de képviselve volt a legifjabb nemzedék is, három tizenéves Vidovszky utód személyében, akik örömmel fedezték fel az üknagymama portréját, aki kötése fölött bölcs derűvel tekint a nézőre és a kései unokákra.

Mint bizonyára tudják, a Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény nevet viseli hivatalosan a Városi Képtár. Névadónk előtt eddig állandó kiállítással tisztelegtünk, ahol tizenhat olajképet és Pátzay Pálnak a Mestert ábrázoló terrakotta mellszobrát láthatta a közönség. A Nemzeti Galériában őrzött képekből, azért csak nyolcat tudunk bemutatni, mert a többi részben tartós letétben van - többek között a Miniszterelnöki Hivatalban, a szolnoki Damjanich múzeumban, - részben pedig restaurálásra szorul.

A KIÁLLÍTÁS SZEPTEMBER 30-IG LÁTOGATHATÓ, AZUTÁN A KÉPEK VISSZAKERÜLNEK A NEMZETI GALÉRIÁBA. ADDIG SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT!

BULA TERÉZ
gyűjteménykezelő



Július 27-én. - amikor augusztusi számunk megjelent már. - Lona meghívására ellátogattunk, Budapesten, immár ötödször, megrendezett kiállítására.

A gyomai születésű Diószegi Bíró Ilonát már nem kell olvasóinknak bemutatni, hiszen így alkalomból, májusi számunkban, szóltunk róla és kiállításáról.

A Gellért Szálló impozáns Teaszalonja zsűfőlség megtelt érdeklődőkkel. Délután öt óra: Bajcsy Imre a Gellért Hotel igazgatóságának tagja nyitotta meg a kiállítást, üdvözölve a megjelenteket, és azt a szép alkalmat mely újra lehetőséget teremthetett a művész legújabb műveinek bemutatására.

Majd rövid műsor következett, melyben ismét találkozhattunk Boór Andrással, a költővel és verseivel, de eljött Hegedűs Valér zongoraművész. Barna István magánénekes, Kalmus Péter zeneszerző és gitarművész, Békés Attila mandolinművész. Mindezt keretbe foglalta és a műsort vezette Várady Klári rádióbemondó.

A fél-felcsattanó, s sokszor szünni nem akaró taps jelezte, hogy felforrósodott a levegő itt a szalonban, ebben a nyáresti hangulatban, mintegy koszorúba fonva a falakon függő képeket. És meg kell emlékezni Károly Éva festőművésztől, a jó barától, aki értő kezekkel, és szeretettel rendezte e kiállítást.

Majd a művésztől és képeinek méltatásáról beszélt Dr. Dömötör János művészettörténész. Előadásában kifejtette, hogy ami a század művészetére általában, az a festészetre is érvényes, hogy a húszadik század más művészi eszközöket és más művészi megjelenítést kíván. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a valóságot világtól elszakadva mutassa be. Válaszút előtt áll a művész: Absztrakció, vagy képi hűség? Lona ez utóbbit választotta. Táblaképeket alkot, mely bár a polgárosodás korában született, de mondanivalójával hat ma is. Képeiben a realitás és a misztikum forradalmi egybe. Mint mondani szoktuk az érzelmek "időtlenek". Festményeiben az emberi megközelítés módján az általános emberire törekszik; bemutatja a "szerepjátszó embert". Idézhetnénk a shakespeare-i gondolatot: "Színház az egész világ, s színész benne minden férfi és nő." Ami még egyéni művészetében az, az ember és természet kapcsolatának (ember és virág) ábrázolása. A természetet mintázza, de érezzük benne annak titokzatosságát.

Dr. Dömötör János előadását befejezván a látogatók figyelmébe ajánlotta a képeket s mint mondotta Lona művei esztétikai élményt nyújtanak.

A megjelentek hosszú sorban álltak, hogy egy kézszorítás, egy üdvözlés erejéig köszöntsék a művésznőt, akinek mindenkire volt egy kedves szava, mosolya, és aki boldogan tartotta karjában a sok - sok virágot, amit kapott.

Valóban! A látottakat nehéz visszaidézni egy ilyen rövid újsághír keretében. Nagy gondja ez a tudósítónak, aki szeretné a művészi élményt olvasóival megosztani. Segítségül veszem ismét Boór Andrászt a költőt, az író, ki ugyancsak művészi eszközökkel, de az olvasó számára jobban megközelíthető módon, a verssel, idézi fel Lona egy-egy képének hangulatát.

Mint távolba merengő, gyönyörű álom

BÚCSÚ A NYÁRTÓLI

(Diószegi Bíró (I)Lona festménye)

Aranyló hajában még lobog az élet,
de arca tükrén a szomorú nyár:
És hiába ölelik körül a fények,
hervadó mosolya magába zár.
Mint távolba merengő, gyönyörű álom,
bűvöl a szempár, mely lelkemig ér:
Viharzó szerelme hamu a parázson,
az elmúlások örök tengerén.
Miért hal ki minden, vágyunk szögletéből,
ha tovatűnt a könnyű ifjúság?
Mert nem látom már e nőnek hű szeméből,
hogy hívna még, s lobogna őszi láng.
Aján a csókok letűnt reménye izzik,
és néma most a vádló közzelem;
Búcsúzva bár, de szívében újra bízok,
hogy éled majd a lángzó szerelem.
1997. június 10.

NYÁRVÉG

Vadrózsa hajt; néma virág-dal.
Emlékeim közt barangolok.
Továbbmentél az ifjúsággal.
Holnapra talán megroppanok.

KIÁLTÓ

Vigyázz nagyon
hogy ember maradj
Holnapba törve
a mából

És túl ne lobbanj
holnapután
A tegnapi
lángolástól.

Boór András versei



A nagyszerű kiállítás augusztus 8-ig volt látható. Reméljük, hogy olvasóink számára egyre többször adhatunk majd hírt Lona művészetének újabb és újabb állomásairól, mert képei és művésze messze röpit a Körös-part üzenetét s benne városunk Gyomaendrőd hírét is.

Fotók: Császár Claudia

Diószegi Bíró Ilona alkotásai



GAZDASZÖVETKEZETEK GYOMÁN 1945 ELŐTT

Hatvan esztendeje el- múlt annak, hogy Papp Zsigmond gyomai gadaember (sokoldalú egyéniségének ez a meghatározás csak az egyik lehetősége) 1936 nyár elején néhány gazdatársával megalakította a HOMBÁR Gyoma és Vidéke Mezőgazdáinak Tárház, Termelő, és Értékesítő Szövetkezetét. Idén, július 31-én volt hatvan esztendeje, hogy ez a szövetkezet első és eredményes üzletét zárta. A gyomai gazdák önálló értékesítő szövetkezete egyben a FUTURA országos szövetkezet bizományosaként működött.

A FUTURA szakmai irányítást, forgóeszközt, felvásárlási előlegeket nyújtott a HOMBÁR részére. Papp Zsigmond szervezésében, gazdatársai aktív támogatásával ekkor már eredményesen működött Gyomán a HANGYA Szövetkezet, az Állatbiztosító Szövetkezet, Méhészeti Szövetkezet, és az újjászervezett Hitelszövetkezet.

Endrőd és Gyoma élénk szövetkezeti mozgalmaival tekintélyes terjedelemben foglalkozott Fėja Géza is VIHARSAROK c. munkájában (Budapest - új kiadás 1980. 158. pp.) Ezek a szövetkezetek nem álszövetkezetek voltak, tehát nem egy politikai csoportosulásnak felülről jövő parancsára, annak hasznára, vagy ami még ennél is rosszabb, emberi ter-

mészetellenes filozófia gyakorlatban igazolására jöttek létre, hanem az érdekeltek önként, jól felfogott érdekekben alapították maguk a gazdák.

A HOMBÁR szövetkezet megvásárolta a gyomai vasútállomás melletti magtárt (granáriumot, mely át és agyonalakított formában ma is látható). A 300 vagonos befogadóképességű, emberi erőre berendezett magtárt Papp Zsigmond tervei szerint korszerűsítették, pl. beépítettek egy 100 q termény/óra teljesítményű felvonót. Messzi környéken a HOMBÁR bonyolította le a legnagyobb forgalmat, évi 1000-1200 vagon tételben. A gabonaforgalmazás mellett rátértek a gyümölcs és kertészeti cikkek értékesítésére. A finneknél e nyáron is (1936) 70 fillér volt a salátának való paradicsom. Abból indultak ki, hogy termoszkocsiban is érdemes szállítani, így is 20-30 fillér jut kilónként a gazdáknak. Érettségizett, nyelveket tudó fiatalembereket alkalmaz a szövetkezet, s minden módot megad nekik, hogy gabonakereskedőkké nőjenek. "S tévhit az, hogy a magyar népnek nincsen érzéke a szövetkezet iránt, valóban csupán a burjánzó álszövetkezeteinket utálja." A HOMBÁR szövetkezetnek 10.000 pengő alaptőkére volt szüksége, 22 gazdát hívtak össze, kik együttükben 18.000 pengőt jegyeztek, s kijelentették, hogy szükség

esetén a kétszeresét is jegyzik.

A HOMBÁR első évi rendes közgyűlése 1937. július 31-én volt. Az ekkor Papp Zsigmond elnök-igazgató által elmondott beszédből idézzük a következőket:

"Isten kegyelméből lezártuk az első üzletévünket. A mérleg szerint, forgalmunkban átment 537 vagon termény értékesítésével 806.822 pengős pénzforgalmat értünk el, ebből 2069 pengő 41 fillér tiszta nyeresége maradt a szövetkezetünknek (ne felejtjük a beruházásokat!). A tavaszi tenyészállat kiállításra két fiatal gazdát küldtünk Budapestre, akiknek útiköltségét és a kiállítás belépődíját megfizettük. Januártól május hó végéig közel 20.000 db. egynapos csibét hozattunk és ezek nagyobb részét ketrecekben nevelték fel az ebben a mozgalomban résztvevők. Sok utánjárás kellett hozzá, hogy amíg ezt a nagytömegű és eddig szinte ismeretlen árucikkeket - a márciusi és áprilisi rántanivaló csirkét - értékesíteni tudtuk. A ketreces csirkék felnevelésében elért eredmény, valamint az értékesítésnél elért ár arra serkentett bennünket, hogy a télen folytassuk ezt a megkezdett munkát, amely méreteihez képest már most is egyedülálló volt az országban. Most van folyamatban a Bánkúti búza mozgalmunk. A Gyoma-Telek uradalom második utántermés Bánkúti 1201-es

őszi búzáját terjesztjük. Elősegítjük a jobb minőségű búza termesztését, és jövőre be akarjuk vezetni ennek a búzának a külön értékesítését, hogy majd mi is magasabb árakat fizethessünk a gazdáknak. Ha szövetkezetünk tagjai és termelőink a jövőben is olyan bizalommal támogatnak bennünket, mint az elmúlt esztendőben, hisszük, hogy községünknek, és hazánk-nak hasznos szolgáltatokat teszünk."

1939-ben már 938,5 vagon terményt forgalmaztak 1.879.128 pengő értékben. 1938 őszén a Bánkúti búza vetőmagakcióban 900 q minősített vetőmagot adtak ki. Új tevékenységként jelent meg a lucernatermesztést serkentő gazdatársulás. Lucernatermesztésre alkalmas területtel rendelkező gazdákat arankamentes lucerna vetőmaggal láttuk el, hogy ennek a rendkívül hasznos takarmánynövénynek termesztését minél nagyobb területen tegyék lehetővé. Néhány alkalommal sikerült megszervezni Törökországba adott gabona vízi úton való szállítását.

Emlékező soraink végén álljon itt néhány név azok közül, akik "önzetlenül" - azaz fizetség nélkül (bár vettek volna fel járulékokat) irányították a szövetkezetet s tetemes részjegy jegyzésükkel annak létrejöttét biztosították: Papp Zsigmond elnök-igazgató, Arany Lajos, Kovács G. Lajos, G. Nagy László, Oláh Lajos, Bay József ref. lelkész, Kocsis Gábor, Seprenyi Lajos, Kató Lajos.

CS. SZABÓ ISTVÁN

ÓTÖRÖK KÖEMBEREK

címmel belső ázsiai népek szobrászművészetét mutatja be képekben az endrői születésű KUNROVÁCS LÁSZLÓ fotóművész.

Kr. után IV.-IX. századi ember nagyságú szobrok képei Budapesten a NÉPRAJZI MÚZEUM (V. Rössuth Lajos u. 12.) II. emeletén szeptember 27-ig megtekinthetők.

BAR-KA-FA FAFARAGÓ ÉS FASZOBRÁSZ VÁLLALKOZÁS



Első olvasásra, vagy hallásra sokan nem gondolják, hogy e dallamosan hangzó szó egy endrődi új vállalkozást is jelent. Örömmel adjuk hírül olvasóinknak, hogy ennek az új vállalkozásnak a cégtábláját a város endrődi részen lengeti a szél, pontosabban a Szarvasról bevezető úton. Blaha Lujza út 12/1 sz. alatt. Lehet, hogy mégsem akarja minden jól menő vállalkozó elhagyni ezt a hátrányos helyzetű, - legalábbis infrastruktúra szempontjából sajnós az - városrészt? Barta László a Bar-Ka-Fa vállalkozás egyik tulajdonosa megnyugtatóan bennünket. Ő személy szerint nagyon jól érzi magát az endrődi részen, itt van itthon. Szívesen tettünk eleget meghívásának, és ellátogattunk a cég mintatermébe, ahol is valóban csodát láttunk. A faragott fa szépsége, illata maradandó élményt nyújtott. Őszintén állítjuk, hogy olyan szép faragott faalkotásokban volt módunk gyönyörködni, ami eddig ezen a vidéken - legalább is nekünk - nem adatott meg. Láttunk bejárati tölgyfa ajtót harci jelenettel, gyertyatartót, gyümölcstartót, ágyat, szekrényt, amelyek szépségét, érdekességét ezek a fényképek is csak részben tudják visszaadni. Megkérdeztük Barta Lászlót, akit olvasóink közül sokan ismerhetnek, hiszen, mint szoba festő-mázoló vállalkozó, már több éve dolgozik városunkban is, hogy honnan jött az ötlet és bátorság ehhez az új vállalkozáshoz? Szívesen vállalta be, hogy régi vágya, álma, hogy valami olyan dologban működ-hessen közre, ami maradandót alkot, amivel bátran büszkélkedhet szűk régióján túl, akár ország - világ előtt. Sokat beszélnek a falusi turizmusról, de ez nem elég, hanem tenni is kell érte! Sokat gondolkodott azon, hogy mivel lehet messzi tájak embereit ide csalogatni, ebbe a sokszor oly sáros utcájú, hagyományait jórészt elfelejtő, alföldi, kis városba? Úgy

gondolja, hogy ha elképzeléseik valóra válnak, akkor a Bar-ka-fa műhelyében olyan dolgok születnek, amiért érdemes lesz messziről is ide jönni. Szerencsére olyan tehetséges emberek dolgoznak a vállalkozásban, akik mindent tudnak, amit fából ki lehet hozni. Jól eső érzéssel láttuk, hogy a tehetség, a bátorság, az akarat, a tetrekészség, itt most együtt van, és ez indította el ezt az új vállalkozást. Szívesen vár a bemutató terembe



minden érdeklődőt, ahol a mintadarabok megtekintésén túl az üzleti megbeszélésre is mód van, sőt színes, szép prospektusokhoz is hozzájuthat az érdeklődő. Egyelőre, előzetes időegyeztetésre van szükség, ami a 06-60-481-041-es telefonon, vagy a 06 -66-386-896-os faxon lehetséges.

A szerkesztőség a legnagyobb elismerés mellett gratulál, és komoly üzleti sikert kíván ehhez az új, szívet, lelket gyönyörködtető vállalkozáshoz. Úgy gondoljuk, hogy az itt lakók számára örömmel túl nagyon fontos, hogy minél több sikeres vállalkozás színhelye legyen városunk.

Császárné Gyuricza Éva



Alighogy lerázta vállairól harmat köntösét a hajnal, és alig köszöntötte a világra csipkés felhőkalapját a nap, Jóska máris kiugrott az ágyból. Belépett nagypapa papucsába, és úgy ahogy volt, pizsamában, át futott Andrisékhoz.

- Hát, te hol jársz ilyen korán? - nézett rá meglepetten Andris-nagymama. A gyerekek így különböztették meg egymás nagymamáját: Andris-nagymama, Jóska-nagymama, aszerint, hogy kinek, ki a tulajdon nagymamája.

- Andrishez jöttem! - ragyogtak vidáman szemei, no meg a szeplői.

- Andris még alszik. Hiszen alig jött fel a nap. Neked is aludnod kellene még! Vagy talán megint valamelyik mesébe igyekszel?

- Nem érek rá! - jelentette ki komolyan Jóska - mert az este kis cicáink születtek!

Erre a szenzációs hírre az Andris szeméről is tovaröppent az álom. Kidugta fejét az ablakon, és izgatottan kérdezte:

- Igazi kiscicák?

- Ühüm! - hangzott a büszke felelet. - Még nyávogni is tudnak!

- Hadd menjek át megnézni őket, nagymama! - csattogott elő papucsában Andris, és hiába volt az okos szó, hogy előbb mosakodjon, reggelizzen, olyan könyörögve kérték, hogy nagymama végül is engedett. Belátta, hogy nem lehet ilyen nevezetes eseményt háttérbe szorítani. Előbb a macskák, azután a reggeli.

A cicák egy füles kosárban laktak, és éppen unatkoztak, amikor bekopogtak hozzájuk. Össze-vissza mászkáltak a kosár fenekén, mintha valamit keresnének, és közben keservesen nyivákolnak. Cirmi, az anyukájuk álmos szemmel figyeite őket, és szótlanul tűrte, hogy átbukdácsoljanak rajta csámpás kis kölykei.

Andris csalódottan elhúzta a száját:

- Hiszen ezek vacakok! - mondta megvetően - Még szemük sincs! És olyan buták!

- Te vagy buta! - húzta föl orrocskáját Jóska - mert még azt sem tudod, hogy igenis van szemük, csak még nem tudják kinyitni. Nagypapa azt mondta, hogy majd kilenc nap múlva. És akkorra már játszani is tudnak.

Volt-e kilenc nap, vagy sem, Andris bizony nem számolta. De, hogy hamar elszaladt, az biztos. Egy napon, éppen kedvenc süteményét sütötte nagymama, amikor Jóska lelkesedve betoppant.

- Miért nem jössz? - kiáltotta izgatottan - Már kinyitották a szemüket, és látnak! És pettyes megpofozta a kormost. Azzal a kicsi lábával! Olyan aranyos volt.

Na, sülnetett is aznap akármilyen sütemény. Talán még marcifánkkal sem lehetett volna elcsalogatni a cicáktól a két lurkót.

Mária néni meséi

Gyönyörűség volt látni, hogy nyüzsögnek a kosár fenekén. Élénk szemük villogva kutatta, merre találnák meg a kijáratot innen. Pettyes, a gyerekek kedvence, felkapaszkodott a kosár szélére, és ha Jóska el nem kapja, talán ki is pottyant. Ő volt a legszebb a cicák között. A nevét onnan kapta, hogy fekete bundáján sok-sok fehér foltocská világitott, mint megannyi petty. De azért a többi is aranyos volt nagyon. Rengeteget nevettek rajtuk. Olyan kedvesen ügyetlenkék voltak, hogy nem lehetett betelni a nézésükkel.

Hanem egy napon rettenetes dolog történt. Nagypapa odaballagott a cicákhoz, és szánakozva így szólt:

- Na, cicaporontyok, játsszátok ki magatokat még egyszer egymással, mert délután tarisznyába kerültök!

Jóska csodálkozva nézett nagyapára.

- Miért kerülnének oda? - kérdezte békéltlenkedve - Hiszen ebben nem kapnak levegőt! Jobb nekik itt a kosárban.

- Hiszen nem sokáig maradnak ott. - mosolygott nagypapa, - csak amíg elballagok velük az új gazdájukhoz. Tudod, hogy nekünk van már cicánk, három is. Mind jó egerésző. Azoktól nem válhatunk meg. Többre meg nincs szükségünk. Egér sem jut nekik, csak haszontalanul pusztítanak a tejet. Azt pedig te magad is megiszod.

Jóska szólni sem tudott a nagy-nagy bánattól. Csak nyelte a könnyeit, és úgy érezte, hogy cicák nélkül élni sem érdemes. Mikor végre megjött a hangja, kijelentette, hogy ha a cicák mennek, ő is megy, de ő világgá.

- Majd haza jössz, ha megéhezel! - nevetett nagypapa, vigasztalóul szelíden megcirógatta a két nekibúsult lurkó buksi

Békabál

*Tavi nádas közepében
Béka város áll,
Zene szól ott, kezdődik a
BÉKABÁL
Lobog a láng, nyársan forgó
Szunyogcomb pirul,
Főnt az égen, s lent a vízben
Száz csillag kigyúl.*

*Lakomára hív a nóta,
Békaszerenád,
Szellő röppen, hajladozva
Zúg a sűrű nád.*

*Felébred a tavirózsa,
Szirma vízre hull,
Áll a bál, míg keleten a
Hajnal felpirul.*

fejét.

Aznap ebéd sem ment le a gyerekek torkán. Andris megpróbálta rábeszélni Andris-nagymamát és nagyapát, hogy vegyék meg a cicákat, de ott is volt már egerpusztító bővíben, így hát bele kellett törődni, búcsúzni muszáj a kis kedvenceiktől.

Jóska-nagymama pedig szelíden magyarázta, hogy miért is nem tarthatják meg a cicákat:

- Új gazdájuknál bizonyára jó helyük lesz, ne sajnáljátok őket.

- Igen! - hüppögte ducásan Jóska, és szemrehányóan hozzátette - Azért még sajnálhatjuk őket, mert árvák lesznek és nem lesz sem anyukájuk, sem játszótársuk. Pedig inkább odaadnánk nekik a mi reggelinket! Ugye Andris!

- Meg a vacsoránkat is! - sietett segíteni Andris.

- Az már más! - lépett közelebb hamiskának mosolyogva nagypapa. Akkor maradhatnak. Mindaddig, amíg ti szívesen látjátok őket.

- Hiszen akkor örökké itt maradnak! - örvendeztek a gyerekek, és kiborították a kosárnyi cicát. Aznap boldogan nézték, amint öt éhes cicaporonty lefetyelte fel a vacsora tejüket. Még másnap reggel, és másnap este is. A harmadik nap azonban már kezdték sokallni a cicák étvágyát. A negyedik napon aztán furcsa dolog történt:

Mikor Jóska-nagymama csuporba csurgatta a habosan friss tejet, és odaadta Jósának, hogy vendégelje meg vele a kis kedvenceket, az gondolt egy nagyot. Behörpölt a csuporba, és morcosan dünynyögte:

- Minek azoknak két bögre tej is? Elég lesz nekik ma, amit Andristól kapnak.

Csak hogy Andris is éppen aznap határozta el, hogy ma nem áldozza fel a csésze kakaóját. Elég lesz a cicáknak a jó nagy csupor tej, amit Jósától kapnak!

Nagy volt aztán a megrökönyödés, amikor kiderült, hogy itt a csupor, itt a csésze, s reggeli, egy csöpp sincs mégse.

A cicák nyávogtak, a gyerekek pironkodtak, és végül odasompolyogtak nagypapához, és így szóltak hozzá:

- Mégis csak neked volt igazad Jóska-nagypapa! Igazán nincs szükség ennyi sok cicára! Csak a pettyes hadd maradjon a kettőnké! A többi mehet a tarisznyába!

Így történt aztán, hogy négy kis cica új gazdára talált, egy meg egyszerre kettőre. Pettyest azontúl Jóska is, Andris is nagyon kényeztette. A két házból kikerült a falat is, nem kellett már lemondani a reggeli és esti tejrészükről. Így aztán teljes lett az öröm.

Mind addig, míg egy napon levél jött Pestről, hogy Andrist otthon már szív-szorogva várják anyuka és apuka.

No, de ez már egy másik történet.

IVÁNYI MÁRIA

Irodalmi oldal



NECROPOLIS

Gergely Ágnes új verses kötetéről

Szorongok... Bosszankodom... Az ember vállal olyan feladatot, amelyről biztosan tudja, hogy nem egészen képes annak megfelelni... Akkor miért vállalja el? Nem tudom, de mindig, minden némi kis "íráskészséggel" rendelkező emberrel megesik(!) - Úgy vélem... Hogy minden "íráskészséggel"-rendelkező emberrel? - Ez nem biztos... Éppen csak talán a "tétováz"-k-kal, amilyenek magamat is ismerem...

Amikor - pontosan egy hónappal ezelőtt - a VÁROSUNK szerkesztője felkért, hogy Gergely Ágnes új verses kötetéről írjak; - bevallom - megörültem a lehetőségnek, mivel pár nappal ezelőtt már megvettem a kötetet, s néhány vers már "kinyílt"; felfénylett, az öregedéstől már kissé ködös - értelmem számára mindenk előtt - a magyar sorsot megidéző versek (pszichés-ártalom nyilván, mivel történész voltam, valék...)ami ugyan nagyon is magánügy, de annyi objektivitással idézi múltunkat, hogy - a költő sűrítő-tömörítő, absztraháló nyelvén - az nem csak a történész, de minden olvasó számára megvilágítóvá válják...Íme: "Ezerszáz éve itt sikolt./ Ő Jézus hatodik sebe./ A világ nem kérde, ki volt./ Ezerszáz éve itt sikolt./ Vitéz Johannes Hány olt/ vért s Óperenciát bele./ Ezerszáz éve itt sikolt./ Ő Jézus hatodik sebe.(Vígaztalás c.vers a kötet 62.old) Úgy vélem nem lehet olvasó, aki ne értené, hogy itt kis hazánkról kapott tömör jellemzést. (Hasonló tömörséggel én még soha, sehol sem olvastam, senkitől sem!) E nyolc sorban éppen úgy benne van "társadalmunk", mint nemzeti jellemünk. A Hány-já-nosi nagyozás és ábrándozás, a "véres"- sorscsapások, s hogy a világ mit sem tud rólunk...(Mára már tud? Hány-jánosi ábrándozás az a kérdés is, vagy állító valóság? Higgyük, hogy az utóbbi!!!)

Ide sorakozik a többi pici pár-soros vers is, mint "KUFSTEIN" "KITÁNTORGOTT" stb. A "tizennégy triolett valamennyi verse...Nem voltam eléggé "szisztematikus, "logikus" - talán azzal kellett volna kezdenem, ami ezeket a verseket bevezeti a "MONDD EL FIADNAK" című verssel (59.old.) Nem azzal kezdtem, mert azt akartam elmondni, hogy miért vállaltam el a feladatot, hogy voltak már előttem megnyílt, "kinyílt" versek...S nem gondoltam bele a továbbiakba...Hogy t.i. az egész kötetről kell írnom, s ehhez kevés a "talentumom", nevezhetném úgy is, hogy "szakmaiságom"...Nézzé el tehát az olvasó, ha én is egyszerű, versszerető olvasóként, s nem "fész", "kritikus"-ként próbálok megfelelni "úgy-ahogy" a vállalkozásnak...

Maradhassak hát átlagos versszerető önmagamnál, aki továbbadja a saját élményeit, - olykor egybehangzón talán a költővel is - aki az előbbieken említett "TIZENNEGY TRIOLETT" bevezető: Mondd el fiadnak c. versében így szól: "Add tovább a történetet:/ Fáraón átsap az áradás,/ mert ezt kell még megértened,/ add tovább a történetet,/ s a tenger továbbél veled/ mert más a hír, s a víz hatalma más/ add tovább a történetet:/ Fáraón átsap az áradás" Nincsenek szép, igaz szavaim ennek a nyolc sornak "elemzésére" - Mint előbb említettem ez vezeti be azt a versciklust, amely a legtöbbször megfogott, amely rólunk - "szegény-magyarok"- ról szól - hitelesen, legnyőörün...amely 13 nyolcsorosában ki ne ismerne RADNÓTIRA? (Tarkólövés 65.old.) és a 14. még a leg - "betonfűlűbbnek" - is (bocsánat!) - egyértelmű "Áldjon vagy verjen" címmel - egyenesen a Himnuszból...S ki ne értene egyet a költővel a "Szentély falára" c. vers sorait olvasván, amelyből az utolsó szakaszt idézem: "S mert szent falakra írni/ érvényeset lehet csak/ ötezer év kísértés/ a szó a szó a szó.../ (32.old.) S valójában nagyon kevesek; ám a költők közül éppen Gergely Ágnes bizonyosan, mindig érvényeset ír...S Vele az egyszerű embereknek is, akik - mint "Vaszko Irénnek" - címzett versből olvashatjuk "Isten árendása"-ként teszik a jót, igazat, szépet; önzetlenül, másokért...

S ha vállalt feladat okán szabad és kell szólnom erről a legújabb verseskötetről "átfogóbban" is; - megengedve a szubjektivitás és tévedés vállalását is - vallom: költeményeiből nem egyet áthat az a kiábrándultság, amely minden érző gondolkodó honpolgárt is áthat/hat/, s mely költeményekben helyettünk is, nevünkben is szól...(Mondjam kissé "cinikusán" a demokrácia kudarcait ironizálva az ismert tréfás szlogent?: "Uram és nem ilyen lovat akartam?!) S megint idézet egy versből: "/Törvényjavaslat és bohózat/ szövegelés irodalom./ zsvibvásár, parlament, papolni./ hol a határ? Ébredj Platón.(49.old.) (Platón ébredj! - Mint közismert az "ideális"

államot megálmodó ókori bölcse...)

Különös ember az igazi költő! - Érzékeny, sőt szuperérzékeny-szubjektum szűri át a megélt, Őt-érintő eseményeket...Olykor nehéz - a hasonló élményeken átesett mindennapi embereknek érteni Őt. - "Nehéz, érthetetlennek tűnik" - hallottam én is sokaktól, - júliusban az endrődi piacon járva Gergely Ágnes kötetéről...Bevehetetlen a hegycsúcs, aki sohasem próbálta megmászni azt! - A teljesítmény mégis mindenkit lenyűgöz és csodáival tölt el...Ám van rá magyarázat, azok számára is, akik sohasem gyakorolták a megmászását...Gergely Ágnes életművében is. Szülőfalumbeli barátainknak, - akik az érthetőséget kérték számon - üzenem: forgassák a kötetet, s ha megtalálják a verset, amely "megszólítja" őket (akár az írásban már említettek, akár mások) pl. a "Legenda" (24-25.old.) - a költő dédapjáról szóló stb.stb.) ha megtalálják azt a verset, amely megszólítja őket, akkor sorra-rendre tovább olvassák: s kulcsot találnak az egészhez, s a költő személyiségéhez is...

Útjelzőül hadd mondjak még valamit...Szülőfalunk nagy költője, prózaírója, több rangos irodalmi díj birtokosa, (hiszem, hogy 10 év múltán már érettségi tétel is lesz!) nemcsak eredeti költő, de - mint minden jelentős költőnk - kitűnő műfordító is. Műfordításában (ld."Képtelen világ 1983:" "Lélekvesztő 1986.") angol, amerikai, és más nemzetiségű költők verseiből lefordította a szívéhez közelállók, azokat, akik verseikkel őt "megszólították"...Miért említem ezt itt, amikor saját költeményeiről szólok? - Nos, mert úgy vélem, ama műfordítás-köttek versei is magyarázatot adnak arra, hogy miért "nem adják magukat könnyen" versei. Furcsa, de az említett két műfordítás-kötet versei oly "egyszerűek", "közérthetőek", mintha eredetileg is magyarul írták volna alkotói...G.A. bravúros fordításában rólunk szól az az idegen világ is; sokféle tematikában az emberi lélekről, de valamennyi - ne feledjük el - egy miénknél fejlettebb világ embereiről szól...Nos itt meg kell állnom...Megvilágítanom mi az, amit mondani szeretnék? A világirodalmat keresztül-kasul bejárt, legjobbjaikat magas fokon tolmácsoló költő visszatérve a szülőföldre, visszatérve önmaga, legszemélyesebb élményeire, tükrözteni kívánja azt a megismételhetetlenül egyszerű alkotót, aki önmaga, úgy hogy felsejlődjön soraiban mindnyájunk bonyolult mai-világa is; nem szólhat már sem Petőfi, sem a megidézett külhoni költők nyelvén a korábbi egyszerűséggel, csak a sajátján...Mélyről, nagyon mélyről, sok-sok rétegen áttörve lehet felhozni az Emeséket a Necropolis-ból, amint a kötet címe pontosan jelzi...

M. Kondor Vikória

Gergely Ágnes versei a kötetből

LÁMPAVIRÁG

*Gyermekláncfüvet űz a Körös alji szél.
Halként tántorog el sok kicsi léghajó.
Pityang, lámpavirág, réfia, sárvirág,
Szent János buborék füve.*

*Minden test akadály. Kornya, akár a fű.
Így szól Ézsaiás; Péter apostol is.
Zsoltározz, kiabálj: itt vagy, a dóm tövében.
Eddig tart a jövőd s a fű.*

AZ ISTEN ÁRENDÁSA

Vaszko Irénnek
Felfuvalkodni nem engedsz, Uram.
Fordulni hagyta hatvanszor a tájat:
mégretaván a vesének, a májnak
ne lássam ébren bronzsabor-magam.

TARKÓLÖVÉS

*Kései utód mit se lát.
Csak madarat, csak köveket.
Pendragon. Válasz. Eclogák.
Kései utód mit se lát,
csak saját, sebzett Krisztusát:
kitértek érte. De minek?
Kései utód mit se lát.
Csak madarat. Csak köveket.*

A csattogó hid part felé rohan.
Azt hittem, értem álom-optikádot,
győtrelem végén bölcsesség - s kívártad,
míg a tudás is, mint a prés, olyan.

Ne áss el bennem gyanakvást soha.
Vizre rálépjek, ösvényre letérjék,
kapuban szóra várjak, ne marásra.

Pest, Békés, Csongrád, Csanád, Vas, Zala -
hatfelé mérnek arató ebédet,
ha az ember az Isten árendása.

Beszélgetés Tóth Bálint főhadnagy úrral, őrsparancsnokunkkal

Mint azt kedves olvasóink közül bizonyára már többen tudják, rendőrösünk élén személyi változás történt. A másik két városi laphoz hasonlóan, szerkesztőségünk is felkereste Tóth Bálint főhadnagy urat, rendőrösünk új parancsnokát, hogy mondja el magáról, amit legszükségesebbnek tart.

"Itt születtem, és itt élek, nős vagyok, egy kislány édesapja. Négy éve tartozom a rendőrség kötelékébe, ebből három és felet Dévaványán töltöttem, az ottani rendőrség parancsnokaként. Ez alatt az idő alatt is itt laktam, innen jártam be, így nem szakadtam el városunktól. '97. május elsejével neveztek ki a Gyomaendrődi Rendőrség élére. Hogy miért volt szükség erre a személyi változásra? Szűcs alezredes urat Szarvasra helyezték. Ez gyakorlatilag annak a folyamatnak volt következménye, mely az év első felében zajlott le a rendőrség kötelékén belül. Egyes nagyobb kapitányságokon olyan hivatalokat hoztak létre, melyek magukban foglalják, összefoglalják azokat a területeket, amiknek eddig, istenigazából nem volt gazdjuk, így pl. in'ormatika, adatkezelés, titokvédelem, és még több egyéb terület. Erre a feladatra Szűcs urat tartották alkalmasnak, élére őt neveztek ki. Engem pedig parancsnokaim alkalmasnak találtak a megüresedett hely betöltésére. Gyakorlatilag ezt a munkát végeztem Dévaványán is. Az ottani őrs kevesebb, mint fele állománnyal rendelkezik, ott 10-en voltunk, itt 22-en vagyunk. A munka hasonló, de összetettebb a feladat. Ennek az őrsnek a munkája inkább hasonlít egy kisebb kapitányságéhoz. A nagyobb feladatkörhöz nagyobb létszám társul, de mindent egybevetve, meg kell mondanom, hogy nem kis feladat számomra, ennek az őrsnek a vezetése. Meg vannak ennek az objektív okai is: a település fekvése, helyzete, mérete. Egy település, mely két részre van osztva, keresztül megy rajta egy főközlekedési út, egy vasúti fővonal. Nagy iskolái vannak, komoly szórakozó helyei, melyek vonzzák a fiatalokat. E körülmények együtt járnak azzal, hogy potenciálisan sokkal inkább ki van téve a bűnözés veszélyének, mint egy kisebb, csendesebb település. Az M 5-ös autópálya megnyitásával a 46-os főútra még inkább áthárul a forgalom, ez egyrészt közlekedésbiztonsági szempontból hátrányos, másrészt még több ember halad át városunkon, így fokozottabban ki vagyunk téve az útutazóbűnözésnek."

Be kell látnom, ilyen megvilágításban

még soha nem gondoltam városunk bűnügyi fertőzöttségére! Milyen bűncselekmények, ill. közúti balesetek történtek az elmúlt bő hónap alatt?

"Az elmúlt egy hónapban 5-6 ittas vezetőt "fogtunk", ami elég komoly szám. Kiszűrésünk olyan apropóból kapott nagyobb hangsúlyt, mivel nagyon kedvezően a baleseti helyzetünk. Az idén történt közlekedési balesetek száma igen magas, ebből 5 sajnos halálos kimenetelű volt, ezek közül is egyet ittas vezetés okozott, igaz az ittas vezető fizetett életével. De sok a súlyos sérüléssel, és a könnyebb sérüléssel végződő baleset is. Ebben természetesen szerepet játszik, amint már mondtam, a 46-os út forgalmának növekedése is. Ezért erőnkhez mérten fokozottan folytatjuk a közúti ellenőrzéseket és a gépjárművezetők alkoholszondás vizsgálatát. Dátum nélkül említem, hiszen mindennapos a kerékpárlapás, és el kell mondanom, hogy leggyakoribb a nappal, közterületen, őrizetlenül hagyott kerékpárok eltulajdonítása. Ugyancsak mindennaposnak mondható a vikendház betörés, annak ellenére, hogy újra sikerült elcsípní egy sorozat elkövetőt, akinek kb. 50 betörés írható a számlájára, és ez a szám még nem végleges, hiszen a vizsgálat még jelenleg is folyik. Június 30-ról július elsejére virradó éjszaka feltörték a Fő úton lévő Farmerházat, s mintegy kétmillió forint értékű ruhaneműt vittek el. Mindezt "beélesített" riasztóberendezés, ún. visító-riasztó mellett követték el. Ez ügyben négy helybeli fiatalember előzetes letartóztatása mellett folyik a nyomozás. Július 1-én, közlekedési ellenőrzés során sikerült kiszűrni és elfogni egy lopott motor-kerékpárral közlekedő vidéki lakost. Az elmúlt hónap során több kirakatüveget törtek be, így a papírboltét, a moziét, a Bútoripari Szövetkezetét, a Fő úti Bizományi Bolt kirakatait. A helyszínekről semmit el nem tulajdonítottak, ez most egy olyan "szórakozás", mint egyidőben a kis fák kitörése volt. Július 4-re virradóra betörték a Birka-csárdába, s 250.000 Ft értékben vittek el dohányárut, vegyi árut, italokat. Egy helyi elkövető ellen önbíráskodás miatt indítottunk eljárást, ugyanis vélt tartozása fejében egy ugyancsak helyi lakostól erőszakkal elvette annak segédmotor-kerékpárját. Július 8-án súlyos sérüléssel közlekedési baleset történt, Endrőd és Nagylapos között a nagykanyar előtt a vizelezető árokba hajtott egy tehergépkocsi. 12-én, egy külterületi

tanyán rablás történt. Egy gyomaendrődi és egy mezőtúri fiatalember rabolt el egy videomagnót borotvakés segítségével. Ellenük az eljárás, előzetes letartóztatásuk mellett, folyik. Július 15-én csak segítségünkkel tudott elvinni a mentő egy kóros elmeállapotú lakost, aki volt feleségét vasvillával kergette. Később, kezelés után szabadságra, vagy eltávozásra elengedték a pszichiátriai osztályról, mire az előbbi esetet megismételte, s visszaillesztéséhez beavatkozásunk ismét szükségessé vált, mivel a mentősöknek ellenállt. Július 17-én halálos közlekedési baleset történt Endrődön a Selyem út és Apponyi út kereszteződésénél, ahol a helyi lakos idős hölgy nem adta meg az elsőbbséget a védett úton közlekedő tehergépkocsinak, kerékpárral hajtott elé, és sajnos sérüléseibe belehalt. Augusztus 3-án, éjszaka elfogtak a rendőrök egy közvilágítási lámpatesttel sétáló lakost, akinél később, a házkutatás még több ilyen tárgyat talált. Hogy ezeket milyen gyűjtési szenvedélyből indítatva szerelte le, azt nem értjük, hiszen igazából semmire sem használhatók. Az ügyben vizsgálat folyik. 6-án a Kossuth és Kner út sarkán történt baleset, egy kerékpárral közlekedő a Kner útról kihajtó gyermek nem adta meg az elsőbbséget a Kossuth úton haladó kis-tehergépkocsinak. Szerencsére 8 napon belül gyógyuló sérülésekkel úszta meg. 7-én egy ittas kerékpáros nem adott elsőbbséget a szabályosan közlekedő gépjárműnek, ami már nem tudott megállni, és elütötte a kerékpárost. Másnap 8-án a Selyem és Szabadság út kereszteződésében két személygépkocsi ütközött, közülük a balesetet okozó 8 napon belüli sérüléseket szenvedett. 9-én a SHELL kútról kihajtó gépjárművezető okozta egy szabályosan közlekedő veszttét, aki a kerékpár úton haladt. Szerencsére sérülés ezúttal is 8 napon belül gyógyuló volt."

Mint láthatja a kedves olvasó, ez utóbbi négy napon 4 baleset történt, ebből 3 kerékpáros, akár ő volt az okozó, akár nem. Úgy érzem, nem árt még egyszer elmondani, hogy a 46-os út forgalmának növekedése indokoltá teszi mind a gépjárművezetők, mind a kerékpárral közlekedők fokozott figyelmét. Vigyázzunk egymásra és magunkra!

További sikeres bűnüldözést, felderítést és megelőzést kívánunk!

Marsiné Gircz Erzsébet

THERMUX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Miagas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)



**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETRE IS.**

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
81/1. Tel/Fax: 66/386-328

GYERMEKCIPŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János



5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa
18-41-es méretig



Méretes lábbeli készítést is vállalunk.

35-től 42-es méretig.

SEURO MODELL BT.

Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)
Telefon: 06-66-386-800

ÉLJEN A PC Shop

ÁLTAL NYÚJTOTT EGYEDÜLÁLLÓ LEHETŐSÉGEKKEL!

- KAMATMENTES RÉSZLETFIZETÉS
- DÍJMENTES HÁZHOZSZÁLLÍTÁS, BEÜZEMELÉS
- 1 + 1 ÉV TELJES KÖRŰ GARANCIA
- TERMÉKVISSZAVÁSÁRLÁSI GARANCIA

PC SHOP SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
SZAKÜZLET, SZERVÍZ

SZARVAS, Szabadság út 30. T.: (66) 311-422

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD



Szabadság tér 2.
Telefon: 66/386-891
66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204.

(a Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 457-148

Női, Leányka-, és Fiú
cipőgyártás

Martol Cipő

Dinya Zoltán

vállalkozó

Lakás:

Telephely:

Dobi I. 1/1	5502 GYOMAENDRŐD	Fő út 45.
Tel.: 06 66/386-578		Tel.: 06 66/386-578
		06-30/436-781

A KÁRPITOS '97 Kft.

termékeinek állandó bemutató terme

a **DÁVID BÚTORBOLT**-ban

5502. Gyomaendrőd Hősök tere 7.

Legújabb ajánlatai:

Heverők 16.000. Ft-tól

Franciaágyak 34.000 Ft-tól

Ülőgarnitúrák 65.000. Ft-tól.

„ÉPFÉ“ építőipari-szakipari és festő-vállalkozó
BARTA LÁSZLÓ

5502. Gyomaendrőd, Juhász Gy. u. 34/1.

Telefon/Fax: 06-66-386-896 (08.00-16.00)

Rádiótelefon és üzeneörgiztő:

06-60/481-041

VÁLLAL

GARANCIÁVAL:

Szobafestés, mázolás, tapétázás
melegburkolási munkákat takarítással
Teljes szakipari munkák terveztetését, szervezését,
lebonyolítását anyagbeszerzéssel.

Az önkormányzat munkájáról

A szokásostól eltérően e hónap első felében. 7-én volt a Képviselő-testület ülése.

Ezen 23 napirend előterjesztését vitattuk meg. Sajnálattal kell közölnöm, hogy a város lakói közül ismét csak néhányan isztelték meg ülésünket. Jó lenne, ha minél többen jönnének, hiszen Önök érdekében születnek a döntések.

Bízom benne, hogy az első döntésünk megváltoztatja ezt az érdektelenséget. Ugyanis ebben a helyi rádió és kábeltévé hálózat kiépítéséről van szó. A Kábel Elektro Kft. helyi rádió üzemeltetésére nyújtott be kérelmet, míg Szücs Imre mezőberényi vállalkozó kábeltévé kiépítését tervezi. Mindketten a helyi üzletemberek bevonását is tervezik. A Képviselő-testület erkölcsileg támogatja az elképzeléseket és hozzájárul, hogy a lakossági igényt felmérjék. Nem szedhetnek előleget, - mint a díctelen múlttal rendelkező vállalkozás.

A város kulturális intézményeinek racionalizálása volt a következő téma. Három ilyen intézmény van: a Katona József Művelődési Központ, az Apolló mozi, és együtt a Közösségi Ház, Tájéző, könyvtár. A legnagyobb vitát az Endrődön működő könyvtár át-szervezésére tett javaslat váltotta ki. A javaslat szerint a könyvtár a Rózsahelyi Kálmán Ált. Iskoiához kerülne, ezzel kapcsolatban a kérdések így foglalhatók össze:

- Megmarad-e könyvtárnak?
- milyen fejlesztési támogatás illeti meg?

Az iskolai könyvtárfejlesztést (Nemzeti Aiptantervhez kapcsolódóan kötelező) takaríthatjuk meg. Megítélésem szerint előkészítés nélkül került a testület elé, mert sem a bizottsági ülésre, sem a testületi ülésre nem hívtak meg szakértőt, hogy a döntés ne elhamarkodott legyen.

A városi Böicsödénél egy fővel kell csökkenteni a dolgozói létszámot. A felszabaduló személyi juttatási előirányzatot a szociális ágazatban dolgozó közalkalmazottak bérének fejlesztésére kell felhasználni. A létszámleépítései kapcsolatos kiadások (felmondási idő, végkielégítés) vissza-

térítésére pályázat útján van lehetőség.

Mint ismeretes a Városi Piacirodát öt éve Kolohné Pelyva Editnek bérbe adta a Képviselő-testület, ennek értelmében a Piac Iroda, mint részben önálló intézmény megszűnt.

Örömteli hírről tudok beszámolni! Elhárult az akadály annak, hogy a jó minőségű ivóvizet Mezőberény felől hozzák városunkba. Együttal Csárdaszállás is részese lesz ennek a beruházásnak.

A városunknak 115,230.000.- Ft Csárdaszállásnak 4.779.000.- Ft saját erőt kell biztosítani.

A beruházás összes költsége 597.447.000.-Ft, amelynek 50%-át állami támogatásként kb. 300 millió Ft-t a Megyei Területfejlesztési Tanács és a Vízművek segítségével kell előteremteni. A munkák az őszi hónapokban kezdődnek és három év múlva fejeződnek be. Ennek eredményeképpen jó minőségű víz lesz minden vezetékkel ellátott lakásban.

A bérlakások eladásából származó összeget kb. 6 M/Ft-t úgy kívánja a testület felhasználni, hogy a pénzügyi hiteltartozások végrehajtási eljárása során árverésen értékesítésre kerülő ingatlanokból vásárol, és azokat a volt tulajdonosoknak adja bérbe, kedvező bérleti díj mellett.

Az elképzelések szerint hat ilyen ingatlant kívánunk megvásárolni.

Több más előterjesztés után a testület döntött, hogy segíti az árvíz sújtotta Lengyel Köztársaságot azzal, hogy az árvíz sújtotta területekről 40 gyermek nyaralását vállalja. A képviselő testület a költségekhez 100.000 Ft-tal járul hozzá, és ezúton is kérem a városunk lakosságát, hogy a többi költség fedezetéül anyagilag járjon hozzá. Itt jegyzem meg, hogy a Cigány Kisebbségi Önkormányzat 20.000 Ft támogatást ajánlott fel. Nagyon szép és követendő példa!

Végezetül ismételtlen kérem, hogy vegyenek részt a testületi üléseken, és javaslataikkal járuljanak hozzá városunk életének jobb formálásához.

Czibulka György

50 éves találkozó Endrődön

Az Endrődi Szent Imre római katolikus koedukációs polgári fiú és leányiskola 1947-ben végzett tanulói (46 fő, 20 leány és 26 fiú) közül húszan augusztus 16-án tartották 50 éves találkozójukat. Tanáraik közül (már csak ketten élnek) Dr. Horgosy Györgyné Bisztrai Dóra és Márton Gábor is megfizették jelenlétükkel a találkozót. A vendégekkel együtt 33-an ünnepeltek a Jóbarát bisztróban. A finom vacsora, pezsgő után a névsorolvasás, és nosztalgiazás következett.

Ez az osztály igen összetartó, agilis csoport volt. Ez ideig 9 találkozót szerveztek, de 1982-87-és 90-ben a korábban végzeteket is meghívták s ilyenkor 150-200-an is részt vettek, szeretett Béla bácsi, Dr. Csókási Béla igazgató óhaját teljesítették, amiko: összehozták a volt tanítványaiival. Az idei találkozón Ő már nem lehetett közöttünk, a múlt évben elhunyt. Néhány "diák" virágot helyezett el Csősz Marika tanárnő sírjára, jelképesen az elhunyt nevelők és 13 osztálytársuk emlékére.

A találkozón 20 "diák" vett részt, közülük Gyomaendrődön élnek:

Bartos Margit Gyuricza Zoltánné
Gellai Ilona Tímár Józsefné
Kövágó Mária Zelen Pálné
Tímár Ilona Gyebnár Jánosné
Tímár Margit Hornok Zoltánné
Tóth Katalin Urbán Vincéné
Bella Miklós
Dinya Ilés
Fekécs Lajos
Tímár József
Uhrin Sándor

Elszármazottak:

Bálint Vince, Budapest
Gácsi Lajos, Békéscsáb
Giricz Máttyás Solymár
Hanyecz László, Csongrád
Hegecős Béla, Köösladány
Kovács Attila, Hajászelek
Mihály János, Nagymaros
Tímár Imre, Hunya
Zsomók Tímár György, Budapest

Megbeszélték, hogy ezentúl 3 évente fognak találkozni. Isten segítségét kérték, hogy adjon erőt, egészséget, hogy fizeszser is találkozhassanak, amelyre 2000 augusztusában kerül majd sor.

*Gyuriczáné Bartos Margit
Tímárné Gellai Ilona*